

Naam voorstel	Statenvoorstel Begroting 2016 provincie Zeeland, inclusief meerjarenraming		
Nummer SERV-011			
Betreft vergadering	Gezamenlijke commissievergadering		16 oktober 2015
	Provinciale Staten		6 november 2015
Te verzenden aan	Statenbreed via iBabs		
Verzenddatum	29 september 2015		
Commissiegriffier	Margreeth Trimpe	0118 – 63 14 37	me.trimpe@zeeland.nl
Statenadviseur	Simon de Visser	0118 – 63 15 94	s.de.visser@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Alex Maas	0118 – 63 11 73	a.maas@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	J. de Bat		

Inhoudelijk	
Aanleiding	
Bevoegdheid	PS
Wat stellen GS voor?	Statenvoorstel begroting 2016, inclusief meerjarenraming vaststellen.
Argumenten	Uitgangspunten van de begroting 2016 zijn: - Begrotingsposten worden niet geïndexeerd; - Onvermijdelijke en eerder besloten begrotingsposten zijn opgenomen; - Tarieven belastingen en leges worden vooralsnog niet aangepast; - Indeling begroting en begrotingsboek 2016 is gelijk aan de begroting 2015. In de begroting 2016 inclusief meerjarenraming zijn de voorstellen in de Zomernota <u>niet</u> verwerkt. De verwerking vindt plaats in de 9^e begrotingswijziging 2015 en in de 1^e begrotingswijziging 2016. In afwijking van voorgaande jaren wordt in de programma's alleen de kolommen (jaarrekening) 2014, 2015 (begroting na wijziging) en 2016 vermeld. De volgende drie begrotingsjaren zijn niet opgenomen, aangezien GS van mening zijn dat de informatiewaarde van het meerjarige verloop laag is gezien de aankomende zerobased ronde. In onderdeel 4.4 Meerjarenperspectief begroting 2016 (incl doeluitkeringen) is op blz 147 en 148 per doelstelling wel het meerjarenperspectief opgenomen. Hierbij is geen toelichting gegeven op de afwijkingen tussen de verschillende jaren.

	Gelet op de gemaakte afspraken autoriseren PS op basis van het overzicht op doelstellingen op blz 147/148. PS autoriseren niet alleen de ramingen, maar stellen aan de hand van teksten bij de acht programma's ook de kaders vast voor het komende jaar. De teksten zijn gebaseerd op de verschillende beleidsnota's, waarbij de SMART-geformuleerde doelstellingen in verschillende gevallen betrekking hebben op de einddatum van de beleidsnota en niet op het jaar 2016. In de begroting 2016 is net als in de begroting 2015 een onderscheid gemaakt tussen ontwikkel- en beheertaken, waarbij de apparaatskosten volledig aan de beheertaken worden toegerekend. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt inzicht gegeven in het risico-profiel en de benodigde weerstandscapaciteit van de provincie Zeeland. Geconcludeerd kan worden dat zeeland (ruim) voldoet aan de streefnormen. Volgens de gewijzigde voorschriften moeten aan deze paragraaf extra kengetallen toegevoegd worden. Deze zijn voor de begroting 2015 en 2016 nog niet volledig ingevuld. Ook is er nog geen vergelijking vermeld met de waarde c.q. norm voor deze kengetallen.
Doelen en effecten	Zijn opgenomen in de 8 programma's
Controleren	In de tussentijdse rapportages en in de jaarrekening
Kosten en dekking	De begroting 2016 met meerjarenraming is structureel sluitend
Resultaat commissiebehandeling	

15013117

Provincie Zeeland

Gedeputeerde Staten

bericht op brief van:

de voorzitter van Provinciale Staten
t.a.v. de statengriffier

uw kenmerk:

ons kenmerk: 15013582

afdeling: Financiën

bijlage(n): 3

behandeld door: M.J. de Troije / A. Maas

doorkiesnummer: 0118-631599 / 1173

onderwerp: Begroting 2016 en Zomernota 2015

PROVINCIE ZEELAND	
AFD. SG	AMBT.
AFD. TERMIJN	P. Joosse
DATUM 23 SEP. 2015	
DOC.NR.	
ZAAK NR.	
CLASS.	

verzonden:

23 SEP. 2015

Middelburg, 22 september 2015

Geachte voorzitter,

Hierbij zenden wij u drie Statenvoorstellen voorzien van bijlagen:

1. De Begroting 2016 van de Provincie Zeeland.
2. De Begroting 2016 van het Fonds Nazorg gesloten stortplaatsen Zeeland.
3. De Zomernota 2015.

Wij verzoeken u bij de besluitvorming van deze drie voorstellen bovenstaande volgorde te hanteren in de gezamenlijke commissievergadering van 16 oktober 2015 en de vergadering van Provinciale Staten van 6 november 2015.

Inleiding

Met 'Krachten bundelen' hebben de coalitiepartijen een perspectief voor Zeeland en haar inwoners voor de komende jaren neergelegd. Met het voorbereiden van de Begroting 2016 en de Zomernota maken we ook een eerste start met de uitvoering van het coalitieakkoord.

Het coalitieakkoord kent de volgende 'centrale sporen':

1. Zero-based operatie, herbezinning.
2. Anders samenwerken aan de Zeeuwse opgaven (extern).
3. Interne organisatie en bestuurlijk-ambtelijke samenwerking.

De uitwerking van deze centrale sporen kost meer voorbereidingstijd en zijn daarom nog niet vertaald in deze Begroting en Zomernota. Deze krijgen de komende tijd vorm, ook in samenwerking met uw Staten. Alle drie de veranderingsprocessen hebben een directe relatie met de inhoudelijke ambitie van ons College. De zero-based operatie zal gepaard gaan met een inhoudelijke discussie, inhoudelijke keuzes en prioritering. 'Anders samenwerken' kan alleen in de praktijk worden gebracht aan de hand van de inhoudelijke opgaven die er liggen. Ook het derde veranderingsproces heeft tot doel de uitvoering van projecten en de bestuurlijk-ambtelijke samenwerking op concrete acties te verbeteren.

De betrokkenheid van uw Staten zien we als een belangrijke slagingsfactor voor de uitvoering van het coalitieakkoord. Tijdens de miniconferentie die binnenkort wordt gehouden zullen we de onderwerpen met elkaar verdiepen.

Vooruitlopend daarop vatten we de drie verandersporen als volgt samen:

1. *Zero-based herbezinning*

De zero-based heroverweging heeft twee doelen: (1) het komen tot een vernieuwing van de begrotings-systeematiek en een meer integrale budgettering en (2) het komen tot een inhoudelijke en financiële her-overweging vanaf 2017.

De Provincie staat de komende jaren voor forse uitdagingen. Met de Visie 2040 is er een fraai vergezicht naar de toekomst toe. Op weg daarheen is er echter nog veel te doen, samen met partners. Zo zal voor de vernieuwing van de begrotingssystematiek onder meer gekeken worden naar best practices in het land. Tegelijkertijd is de financiële situatie van de Provincie allerm minst rooskleurig. Dat stelt ons voor dilemma's. Het traject van de zero-based heroverweging gaat ons bij dat keuzep proces helpen. Deze operatie raakt aan de invulling van de beleidsambities en aanpak van de maatschappelijke opgaven voor de komende jaren. Wij zullen deze trajecten zorgvuldig afstemmen.

2. *Anders samenwerken*

'Anders samenwerken' gaat over twee samenhangende zaken. Op de eerste plaats gaat het over het vinden van nieuwe werkwijzen in onze netwerksamenleving. Aan de hand van kansrijke concrete projecten gaat wij hiermee aan de slag. Op de tweede plaats zoeken wij naar vernieuwing in de samenwerking met onze bestuurlijke en maatschappelijke partners.

3. *Interne organisatie en bestuurlijk-ambtelijke samenwerking*

Het is de bedoeling dat in dit veranderspoot verschillende trajecten samenkomen. Natuurlijk gaan we de aanbevelingen uit het rapport van onderzoeks- en adviesbureau Necker van Naem uitwerken en implementeren. Ook zijn er andere relevante trajecten die van belang zijn voor de organisatieontwikkeling: onder meer de evaluatie van de reorganisatie, de verbeterpunten uit het medewerkersonderzoek en het klantentevredenheidsonderzoek.

Ondertussen vindt ook de concrete voorbereiding van acties uit de verschillende onderdelen van het coalitie-akkoord plaats. Daarbij vinden we het belangrijk dat we samenhang aanbrengen tussen de drie benoemde centrale sporen en de verschillende acties kunnen plaatsen in het licht van de grotere opgaven uit Kompas 2020 en Zeeland 2040.

De wijze waarop en de frequentie waarin we over de voortgang van onze voornemens rapporteren moet ook aansluiten bij de wijze waarop u invulling wilt geven aan uw controlerende taak en vormt daarmee een punt van nadere afstemming.

Plaats van de begroting en zomernota in de planning- en controlcyclus

Met onze brief van 20 mei 2015 hebben wij uw Staten geïnformeerd over de planning- en controlcyclus voor het jaar 2015 en de vier documenten die in 2015 hiervoor aan uw Staten worden aangeboden:

1. Bestuursrapportage 2015
2. Uitgangspunten begroting 2016
3. Begroting 2016
4. Zomernota 2015

In uw vergadering van 3 juli jl. zijn de eerste twee behandeld, namelijk het statenvoorstel Bestuursrapportage 2015 (FIN-212) en het statenvoorstel Uitgangspunten begroting 2016 (FIN-210). Nu ontvangt u het derde en vierde document.

Bij het opstellen van de concept-begroting 2016 waren de uitgangspunten die u op 3 juli 2015 heeft vastgesteld bij Uitgangspunten begroting 2016 leidend. Zo is de opzet en programma indeling gelijk aan die van de begroting 2015 en is onder meer de aframing van het Delta dividend verwerkt.

Het Nazorgfonds Zeeland is een bij wet ingestelde aparte entiteit waarvoor u de begroting, eventuele tussentijdse begrotingswijzigingen en de jaarrekening moet vaststellen.

De Zomernota is een eerste financiële vertaling van het coalitieakkoord 'Krachten bundelen' en een actualisatie van de financiële ontwikkelingen sinds de Bestuursrapportage. Onder andere het instellen van twee aparte bestemmingsreserves en de verhoging van het tarief provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting zijn hierin opgenomen. Hiermee is de Zomernota de negende financiële bijstelling van de begroting 2015 en de eerste wijziging van de begroting 2016.

Informatieronde Begroting 2016

In samenwerking met de Statengriffie is op maandag 12 oktober een Zicht op Beleid sessie voor de Begroting 2016 georganiseerd. Tijdens deze sessie zal er een toelichting op hoofdlijnen worden gegeven voor de Begroting 2016 en kunnen technische vragen worden behandeld.

In voorbereiding op deze sessie vragen wij u uw technische vragen schriftelijk uiterlijk maandag 5 oktober via de Statengriffie aan ons aan te bieden. Dit stelt ons college in de gelegenheid kennis te nemen van uw vragen en de antwoorden op vrijdag 9 oktober aan u te sturen. Deze antwoorden kunnen dan op de bijeenkomst op 12 oktober en/of bij de behandeling van het Statenvoorstel in de Statencommissie op 16 oktober met u worden gedeeld en nader worden besproken.

Septembercirculaire 2016

Op Prinsjesdag verscheen de septembercirculaire provinciefonds. De financiële effecten hiervan zijn nog niet in de Begroting en Zomernota verwerkt. Separaat informeren we u over de te verwachten financiële effecten, welke beschikbaar zullen zijn bij de behandeling van de Begroting en Zomernota in de commissievergadering van 16 oktober a.s.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,

drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Gedeputeerde
belast met
behandeling: Bat, J. de

Vergadering PS: 6-11-2015
Nr: SERV-011
Agenda nr:
Vergadering GS: 22-9-2015
Nr: 15013585dg

Onderwerp: Vaststellen begroting 2016, inclusief meerjarenraming

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De begroting 2016 inclusief de meerjarenraming wordt ter vaststelling aan u voorgelegd. Deze concept-begroting en het bijbehorende meerjarenperspectief zijn sluitend en voldoen naar onze overtuiging aan de criteria van structureel en reëel evenwicht zoals onze toezichthouder, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deze hanteert.

Uitgangspunten

Deze conceptbegroting 2016 is in belangrijke mate gebaseerd op de uitgangspunten die u op 3 juli 2015 heeft vastgesteld. Zoals uitgelegd in dat betreffende Statenvoorstel is er voor gekozen de begroting 2016 niet op de gebruikelijke Voorjaarsnota te baseren maar in dit verkiezingsjaar op het Statenvoorstel nota uitgangspunten voor de begroting 2016. Dit vond zijn oorzaak in de toen nog lopende coalitieonderhandelingen waardoor geen Voorjaarsnota op kon worden gesteld.

De volgende uitgangspunten zijn door u vastgesteld en zijn daarmee leidend voor dit begrotingsboek:

- Geen begrotingsposten indexeren.
- Onvermijdelijke en eerder besloten begrotingsposten wel meenemen.
- Tarieven voor belastingen en leges die aan derden in rekening gebracht worden vooralsnog niet aanpassen.
- Indeling begroting en begrotingsboek 2016 gelijk houden aan die van de begroting 2015.

Voor het begrotingsboek 2016 komt dit er op neer dat de gepresenteerde cijfers afkomstig zijn uit begrotingswijzigingen tot en met de 8^e wijziging van 2015 (in Provinciale Staten op 25 september '15). Onder andere de financiële uitwerking van de 1^e bestuursrapportage 2015 en de gevolgen van de meicirculaire 2015 zijn daarmee verwerkt.

Zomernota 2015

Het begrotingsboek 2016 vormt de basis voor verdere besluitvorming over de uitwerking van coalitieakkoord "Krachten bundelen" in de Zomernota 2015. De Zomernota 2015 is nadrukkelijk niet verwerkt in dit begrotingsboek maar zal na vaststelling een eerste inhoudelijke en financiële wijziging zijn hierop.

Maximaal conserverend

Conform het coalitieakkoord ziet het college 2016 als een overgangsjaar naar een geheel nieuwe begrotingssystematiek voor 2017 en verder op basis van het zogenaamde 'zero based budgetting'. Daar waar beleidsnota's doorlopen tot na 2015 zijn de inhoudelijke en financiële doelstellingen onveranderd opgenomen in de begroting 2016. In het geval van de 'Economische Agenda' en de 'Cultuurnota',

die beiden een looptijd tot 2015 hadden, geldt dat de looptijd van deze beide nota's met één jaar verlengd wordt. Ten aanzien van het onderdeel Mobiliteit is in afwachting van zero-based-budgetting geen meerjarig Mobiliteitsplan opgesteld maar slechts een jaarplan 2016.

De ontwikkeling van de budgettaire ruimte

Budgettaire ruimte (bedragen x € 1 miljoen)	2015	2016	2017	2018	2019
Vertrekpunt Bestuursrapportage 2015	0	0	0	0	5,7
Wijziging 8e Begrotingswijziging 2015	-1,8	1,8	2,0	2,2	3,2
Bijgewerkte stand budgettaire ruimte	-1,8	1,8	2,0	2,2	9,0

De verwerking van het positieve effect uit de meicirculaire 2015 voor de jaren 2016 en verder is de verklaring voor het batige saldo van € 1,8 miljoen in 2016 oplopend tot € 2,3 miljoen in 2018. In 2019 komen bovenop de ruimte uit de meicirculaire ook de middelen die vrijvallen vanwege de afloop van een aantal beleidsprogramma's.

De ontwikkeling van de Algemene reserve

Op basis van uw besluitvorming tot en met de 8e begrotingswijziging van 2015 verloopt de stand van de algemene reserve als volgt:

Algemene reserve (bedragen x € 1 miljoen)	2015	2016	2017	2018	2019
Beginstand	46,0	49,3	28,6	26,8	21,0
Mutaties	3,3	-20,7	-1,8	-5,8	-1,8
Eindstand	49,3	28,6	26,8	21,0	19,1

De forse onttrekking in 2016 en de onttrekkingen in de jaren daarna zijn veelal het gevolg van het overhevelen van niet bestede middelen uit eerdere begrotingsjaren naar andere begrotingsjaren via de algemene reserve.

Aandachtspunten BZK

Van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is net als in de voorgaande jaren een brief ontvangen met aandachtspunten met het oog op de voorbereiding van de begroting en de meerjarenraming. U heeft deze toezichtsbrief behandeld in uw vergadering van 5 juni 2015.

De vier specifieke aandachtspunten voor de begroting 2016 en de bijbehorende meerjarenraming zijn:

- Voldaan moet worden aan eisen voor de verschillende ramingen.
- Voldaan moet worden aan de eisen voor het overzicht van incidentele baten en lasten om vast te kunnen stellen of de begroting structureel en reëel in evenwicht is.
- In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing moeten vanaf 2016 vijf kengetallen met betrekking tot de schuldquote worden opgenomen.
- De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen krijgt extra aandacht om achterstallig onderhoud en kapitaalvernietiging (van publieke infrastructuur) te voorkomen.

Deze specifieke aandachtspunten hebben wij verwerkt in het thans voorliggende begrotingsboek.

Wat willen we bereiken?

Met de begroting stellen Provinciale Staten de budgetten beschikbaar die nodig zijn voor het realiseren van de beleidsdoelen uit de verschillende beleidsnota's. De beleidsteksten die weergegeven zijn in de verschillende programma's volgen dan ook de beleidsnota's die door u vastgesteld zijn.

Waarom kunnen we zien of alles bereikt is?

Voor elk van de acht programma's is een zogenoemde doelenboom opgesteld. Daarin wordt in één oogopslag duidelijk hoe de opbouw van elk van de programma's is. Aan de hand van deze doelenbomen zijn per programma de nagestreefde maatschappelijke effecten en beleidsdoelstellingen nader uitgewerkt. Binnen ieder programma staat beschreven wat de rol van de Provincie is. Het feit dat die rol per programma sterk kan verschillen, betekent ook dat er verschillen bestaan tussen de abstractie van de programma's en het beschikbare instrumentarium.

Wat doen we daarvoor?

Het beleid wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van ons college. In de begroting wordt per doelstelling in de vorm van indicatoren of acties en projecten samengevat weergegeven hoe vorm wordt gegeven aan deze uitvoering. De uitvoering vindt plaats via acties en projecten in de 8 verschillende beleidsprogramma's. De voortgang van het beleid wordt vastgelegd in de producten van de Planning en Control Cyclus (jaarstukken, voorjaarsnota, begroting en najaarsnota) en in de documenten van de beleidscyclus (startnota, kadernota, beleidsnota, evaluatie).

Wat mag het kosten?

De begroting in één oogopslag geeft in een tweetal dwarsdoorsnedes een samenvattend overzicht van de baten en lasten en een toelichting op het meerjaren verloop van de baten en lasten. In de begroting zijn de baten en lasten en de mutaties op de reserves per programma in de beleidsbegroting aangegeven en toegelicht en verder op totaal niveau toegelicht in onderdeel Financiële begroting en Bijlagen.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 september 2015, nr. 15013585dg;

besluiten:

Statenvoorstel begroting 2016, inclusief meerjarenraming vaststellen.

Gedeputeerde
belast met
behandeling: J. de Bat

Vergadering PS: 22 november 2015
Nr: SERV-013
Agenda nr:
Vergadering GS: 22 september 2015
Nr: 15013584

Onderwerp: Begroting 2016 en meerjarenraming van het Fonds
Nazorg Gesloten Stortplaatsen Zeeland

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

De begroting en het meerjarige financiële perspectief van het Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland worden U ter vaststelling aangeboden. In de begroting 2016 van het fonds is een rentevergoeding van € 0,49 miljoen afkomstig van de Provincie opgenomen. Met deze post wordt ook in de Provinciale begroting rekening gehouden.

Wat willen we bereiken?

Een bijdrage leveren aan doelstelling 030201 op het programma 'Milieu' "Duurzame bodem" (Programma-begroting 2016).

Waar aan kunnen we zien of alles bereikt is?

Wanneer de voorzieningen voor nazorg, gebaseerd op actuele nazorgplannen op het juiste peil zijn, is de provincie Zeeland in staat eeuwigdurende nazorg te leveren.

Wat doen we daarvoor?

We beheren het daartoe ingerichte fonds, betalen een rentevergoeding voor bij de Provincie ondergebrachte middelen en eventueel zuiveren we tekorten bij het fonds aan zodat de voorzieningen op het juiste peil blijven.

Wat mag het kosten?

In de begroting 2016 van het fonds is een rentevergoeding van € 0,49 miljoen afkomstig van de Provincie opgenomen. Met deze post wordt ook in de Provinciale begroting rekening gehouden.

Nazorg Stortplaatsen Zeeland

In de Wet milieubeheer is een regeling opgenomen voor de nazorg voor operationele stortplaatsen. Hierdoor zijn de provincies er bestuurlijk en financieel voor verantwoordelijk dat deze stortplaatsen na sluiting geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaken. In Zeeland zijn er twee stortplaatsen waar ook na 1 september 1996 afvalstoffen gestort zijn. Het gaat daarbij om:

Noord- en Midden Zeeland (in het Sloegebied)

De Stortplaats Noord- en Midden-Zeeland is in fases aangelegd. De laatste fase dateert uit 2005. Per fase geldt de eis dat deze binnen 30 jaar na aanleggen van de onderafdekking dat deel van de stortplaats moet worden voorzien van een eindafdekking. Er wordt in ieder geval tot 2018 afval gestort. Het aanbod van afval is echter minder dan verwacht. Mogelijk wordt er daarom een verlenging van de exploitatietermijn aangevraagd. Het is waarschijnlijk dat een aantal jaren voor afsluiting van de stortplaats de Provincie en Indaver een projectgroep zullen instellen die het afdekken en de nazorg voor zal bereiden en begeleiden. De fase van actieve en eeuwigdurende nazorg voor de stortplaats Noord en Midden Zeeland zal naar verwachting niet voor 2025 aanvangen.

Onderwerp:

Begroting en meerjarenraming van het Fonds Nazorg Gesloten Stortplaatsen Zeeland

Koegorspolder (bij Terneuzen)

Het eindafwerkingsplan voor de stortplaats Koegorspolder is in september 2011 ingediend en goedgekeurd. Daarna is eigenaar Indaver begonnen met de afdekking van de voormalige stortplaats. Dit onder toezicht van de Provincie Zeeland/RUD1 Zeeland. De kosten van het afdekken van de stortplaats zijn voor rekening van Indaver. Gedurende 2013/2014 is de eindafwerking van stortplaats Koegorspolder aangebracht. In 2015 vonden de laatste afsluitingswerkzaamheden plaats en werden controles uitgevoerd. Vervolgens wordt nog in 2015 de eindinspectie uitgevoerd. Daarna zal Indaver de documenten met betrekking tot de eindafdekking aanleveren, evenals een geactualiseerd nazorgplan, welke samen met genoemde documenten de basis vormt voor de sluitingsverklaring. Begin 2016 zal de sluitingsverklaring dan volgens verwachting worden afgegeven, waarna de eigendomsoverdracht kan plaatsvinden. Vanaf dat moment wordt de provincie verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg. Op basis van het geactualiseerde nazorgplan zal de definitieve nazorgheffing worden bepaald en opgelegd aan de exploitant. Voor het in standhouden van de nodige voorzieningen zal een nieuwe vergunning voor de stortplaats aangevraagd en opgesteld moeten worden.

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

De Staten der provincie Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 september 2015, nr. 15013584;

besluiten:

De begroting 2016 en het meerjarige financiële perspectief van het Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland vast te stellen.

¹ De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland voert sinds 1 januari 2014 milieu- en veiligheidstaken uit namens de Zeeuwse gemeenten, waterschap Scheldestromen en de provincie Zeeland.

Provinciaal Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland

Begroting 2016

(inclusief meerjarenraming 2017-2019)

INHOUD

INLEIDING	3
NOORD- EN MIDDEN ZEELAND (IN HET SLOEGEBIED)	3
KOEGORSPOLDER (BIJ TERNEUZEN)	3
NAZORGFONDS	4
VERSLAGGEVINGSVOORSCHRIFTEN EN ACCOUNTANTSCONTROLE	4
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN	5
RISICO VAN ONVOLDOENDE RENDEMENT OP TERMIJN EN WAARDEVASTHEID	5
RISICO VAN ONVERWACHTE KOSTENSTIJGINGEN VAN DE NAZORG	5
RISICO VAN FALEN VAN DE AANGEBRACHTE VOORZIENINGEN	5
PARAGRAAF FINANCIERING	6
UITGANGSPUNTEN VAN FINANCIËEL BELEID	6
ACTUELE BELEGGINGSMIX	6
BEGROTING 2015 EN MEERJARENRAMING EN -BALANS	7
BEGROTING 2015, MEERJARENRAMING 2015-2018 EN MEERJARIGE BALANS	7
TOELICHTING	7

INLEIDING

Op 1 april 1998 is in de Wet milieubeheer een regeling met betrekking tot de nazorg van operationele stortplaatsen in werking getreden. Dit wordt ook wel 'Leemtewet' genoemd en heeft betrekking op stortplaatsen die na 1 januari 1996 nog afval (hebben) ontvangen. Binnen Zeeland gaat het om twee stortplaatsen c.q. Leemtewetlocaties: stortplaats Koegorspolder bij Terneuzen en stortplaats Noord- en Midden-Zeeland bij Nieuwdorp. Beide stortplaatsen zijn in beheer bij Indaver, tot juli 2015 een dochteronderneming van Delta en daarna overgedaan aan Katoen Natie. Voor deze begroting lijkt de overdracht aan Katoennatie geen invloed te hebben. Eventueel wordt daar in toekomstige jaarrekeningen en begrotingen van het Nazorgfonds op teruggekomen.

Op grond van de Leemtewet is de Provincie Zeeland organisatorisch, financieel en bestuurlijk verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg van stortplaatsen die binnen haar grondgebied vallen. Dit betekent dat de provincie vanaf het moment dat de stortplaats gesloten wordt verklaard, verantwoordelijk is voor de uitvoering van maatregelen die waarborgen dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor de het milieu veroorzaakt dan wel, voor zover dat redelijker wijs niet kan worden gevergd, de groots mogelijke bescherming bieden tegen die nadelige gevolgen.

De financiering van de nazorg vindt plaats uit de opbrengsten van de bij belastingverordening ingestelde heffing. De opbrengsten van de heffing en de daarop te behalen rendementen worden gestort in een nazorgfonds wat door GS wordt beheerd. De uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van de nazorg worden uit dit fonds gefinancierd.

NOORD- EN MIDDEN ZEELAND (IN HET SLOEGEBIED)

De Stortplaats Noord- en Midden-Zeeland is in fases aangelegd. De laatste fase dateert uit 2005. Per fase geldt de eis dat deze binnen 30 jaar na aanleggen van de onderafdichting dat deel van de stortplaats moet worden voorzien van een eindafdekking. Er wordt in ieder geval tot 2018 afval gestort. Het aanbod van afval is echter minder dan verwacht. Mogelijk wordt er daarom een verlenging van de exploitatietermijn aangevraagd. Het is waarschijnlijk dat een aantal jaren voor afsluiting van de stortplaats de Provincie en Indaver een projectgroep zullen instellen die het afdekken en de nazorg voor zal bereiden en begeleiden. De fase van actieve en eeuwigdurende nazorg voor de stortplaats Noord en Midden Zeeland zal naar verwachting niet voor 2025 aanvangen.

KOEGORSPOLDER (BIJ TERNEUZEN)

Het eindafwerkingsplan voor de stortplaats Koegorspolder is in september 2011 ingediend en goedgekeurd. Daarna is eigenaar Indaver begonnen met de afdekking van de voormalige stortplaats. Dit onder toezicht van de Provincie Zeeland/RUD¹ Zeeland. De kosten van het afdekken van de stortplaats zijn voor rekening van Indaver. Gedurende 2013/2014 is de eindafwerking van stortplaats Koegorspolder aangebracht. In 2015 vonden de laatste afsluitingswerkzaamheden plaats en werden controles uitgevoerd. Vervolgens wordt nog in 2015 de eindinspectie uitgevoerd. Daarna zal Indaver de documenten met betrekking tot de eindafdekking aanleveren, evenals een geactualiseerd nazorgplan, welke samen met genoemde documenten de basis vormt voor de sluitingsverklaring. Begin 2016 zal de sluitingsverklaring dan volgens verwachting worden afgegeven, waarna de eigendoms-overdracht kan plaatsvinden. Vanaf dat moment wordt de provincie verantwoordelijk voor de eeuwigdurende nazorg. Op basis van het geactualiseerde nazorgplan zal de definitieve nazorgheffing worden bepaald en opgelegd aan de exploitant. Voor het in standhouden van de nodige voorzieningen zal een nieuwe vergunning voor de stortplaats aangevraagd en opgesteld moeten worden.

¹ De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland voert sinds 1 januari 2014 milieu- en veiligheidstaken uit namens de Zeeuwse gemeenten, waterschap Scheldestromen en de provincie Zeeland.

NAZORGFONDS

Om voor deze nazorg de benodigde financiële middelen aan te trekken, is een nazorgheffing ingesteld die wordt opgelegd aan de stortplaatseigenaar. De Wet milieubeheer verplicht de provincies een fonds op te richten voor het beheer van deze opbrengsten. De wetgever heeft hiervoor gekozen om de belastingplichtige de maximale zekerheid te bieden dat de heffingsopbrengsten uitsluitend voor de nazorg van stortplaatsen zullen worden aangewend. Het bedrag van de nazorgheffing wordt door Gedeputeerde Staten zodanig vastgesteld, dat uit die opbrengst van de heffing en de daarover verkregen rentebaten en beleggingsopbrengsten de kosten kunnen worden gedekt, die gemoeid zijn met de nazorg. Op het moment van de sluiting van een stortplaats wordt de definitieve aanslag door de Provincie opgelegd. De Provincie Zeeland zal vanaf dat moment het onderhoud van de stortplaats eeuwigdurend uit dit fonds betalen. Wanneer blijkt dat er binnen het fonds onvoldoende middelen zijn dan is de Provincie gehouden dit aan te vullen.

Het zogenaamde doelvermogen van het Nazorgfonds wordt berekend aan de hand van door het door de stortplaatseigenaar ingediende nazorgplan en het IPO-rekenmodel RINAS². In dit model wordt een raming gemaakt van de verwachte onderhoudskosten nadat de sluiting van de stortplaats heeft plaats gevonden en de nazorg aanvangt. Deze onderhoudskosten worden rekenkundig contant gemaakt naar het jaar waarin de stortplaats sluit en de nazorg start. Het totaal van deze contant gemaakte onderhoudskosten wordt het doelvermogen genoemd. Door de Provincie wordt dit doelvermogen vervolgens opnieuw rekenkundig contant gemaakt naar het moment waarop de aanslag door de Provincie Zeeland wordt opgelegd. De exploitant dient deze netto-contante waarde te betalen. Het IPO-rekenmodel gaat uit van een beleggingsrendement van 5%. Het risico van een mogelijk afwijkend werkelijk rendement ligt bij de Provincie Zeeland.

VERSLAGGEVINGSVOORSCHRIFTEN EN ACCOUNTANTSCONTROLE

Voor de jaarlijks op te stellen begroting en de jaarstukken van dit nazorgfonds is aansluiting gezocht bij het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV). Dit betekent onder andere dat de begroting, eventuele tussentijdse begrotingswijzigingen en de jaarrekening door Provinciale Staten (PS) vastgesteld worden.

De controlerend accountant van de Provincie Zeeland neemt de jaarrekening van het nazorgfonds mee in haar controle en controleverklaring van de Provinciale administratie. Er komt daarom geen aparte accountantsverklaring.

² IPO = Inter Provinciaal Overleg; RINAS = Rekenmodel IPO NAzorg Stortplaatsen

PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN

In deze paragraaf gaat het over de financiële risico's die de Provincie loopt met het Provinciaal Fonds Nazorg Stortplaatsen Zeeland en om het vermogen om deze op te vangen. Hiervoor berekent de Provincie jaarlijks zowel de totale omvang van de financiële risico's als de totale omvang van de risicobuffer. Conform het Reglement Fonds Stortplaatsen Provincie Zeeland komen eventuele tekorten in het fonds ten laste van de algemene middelen van de Provincie. Daarom wordt dit ook jaarlijks bij het opstellen van de provinciale begroting en jaarrekening meegenomen bij het berekenen van de risico's.

De volgende risico's worden onderkend:

RISICO VAN ONVOLDOENDE RENDEMENT OP TERMIJN EN WAARDEVASTHEID

Een deel van het vermogen van het fonds is ondergebracht in een beleggingsproduct van de ASN Bank. Het rendementsrisico (<5%) dat hiermee gelopen wordt is overgenomen door de Provincie Zeeland. Het resterende deel van het vermogen is ondergebracht bij de Provincie Zeeland tegen een gegarandeerde rente van 5%.

Het risico van onvoldoende rendement op termijn is hierdoor uitgesloten.

RISICO VAN ONVERWACHTTE KOSTENSTIJGINGEN VAN DE NAZORG

De daadwerkelijke uitgaven kunnen beïnvloed worden door externe ontwikkelingen zoals: de inflatie, technische ontwikkelingen en een mogelijke wijziging van het landelijke en Europese milieubeleid op lange termijn. Dit risico kan leiden tot een onverwachte stijging van de kosten van de nazorg voor de Provincie Zeeland. Jaarlijks bij het opstellen van de begroting wordt de toereikendheid van de stand van de voorziening doorgerekend en afgezet tegen het geactualiseerde meerjarig onderhoud.

RISICO VAN FALLEN VAN DE AANGEBRACHTTE VOORZIENINGEN

Het kan voorkomen dat ondanks regulier onderhoud en monitoring onverwacht, voorzieningen niet of in onvoldoende mate functioneren, waardoor grondwaterverontreiniging en/of schade bij derden ontstaat. Alhoewel de financiële gevolgen bij optreden aanzienlijk kunnen zijn, wordt de kans hierop uiterst gering geacht door de controle op de uitvoering door RUD Zeeland en de Provincie. Daarnaast is er het intensief monitorprogramma waarbij eventuele problemen snel gesignaleerd kunnen worden en handelend opgetreden wordt om erger te voorkomen.

PARAGRAAF FINANCIERING

UITGANGSPUNTEN VAN FINANCIEEL BELEID

Voor het financieringsbeleid wordt de Wet financiering decentrale overheden (fido) gevolgd. Tevens is in de Statenvergadering van 28 juni 2002 het Reglement Fonds Stortplaatsen Provincie Zeeland vastgesteld.

De Wet FIDO biedt de mogelijkheid om maximaal 58% van de nazorgmiddelen te beleggen in aandelen.

De redenen van beleggen in aandelen zijn:

- Het lange termijnkarakter van de beleggingen; historisch gezien geven beleggingen in aandelen op de lange termijn een hoger rendement dan deposito's.
- Het ontbreken van een liquiditeitseis gedurende een lange termijn.
- De rendementseis van minimaal 5%, samenhangend met de hoogte van de nazorgheffing.

De Provincie Zeeland heeft voor het nazorgfonds gekozen om de beleggingsmix als volgt vast te stellen:

- Aandelen: maximaal 40%.
- Vastrentende waarden: minimaal 60%.

Tevens zijn de voorwaarden, gesteld in het Reglement Fonds Stortplaatsen Provincie Zeeland, bij het vaststellen van de beleggingsvormen, opgevolgd. Het minimaal beoogde rendement bedraagt 5%.

Bij de beleggingen wordt door de Provincie Zeeland aan het nazorgfonds de hoofdsom en een meerjarig rendement van 5% gegarandeerd.

ACTUELE BELEGGINGSMIX

Uit de meerjarige balans kan afgelezen worden dat ruim 80% van het vermogen steeds ondergebracht is bij de Provincie Zeeland en daarmee vastrentend is. Er wordt dus ruimschoots voldaan aan bovenstaande normen.

BEGROTING 2015 EN MEERJARENRAMING EN -BALANS**BEGROTING 2015, MEERJARENRAMING 2015-2018 EN MEERJARIGE BALANS**

	Rekening 2014	Begroting* 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
MEERJARENRAMING						
LASTEN						
Toevoeging aan Vrz. N+MZld.	€ 321.596	€ 337.676	€ 354.559	€ 372.287	€ 390.902	€ 410.447
Toevoeging aan Vrz. Koegorspolder	€ 223.503	€ 234.678	€ 246.412	€ 246.233	€ 243.545	€ 240.722
Onderhoudskosten N+MZld.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onderhoudskosten Koegorspolder	€ 0	€ 0	€ 250.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Afoming batig saldo door Provincie Zeeland	€ 241.318	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	€ 786.417	€ 572.354	€ 850.972	€ 918.520	€ 934.446	€ 951.169
BATEN						
Rendement ASN Aandelenfonds	€ 337.243	€ 112.652	€ 112.652	€ 112.652	€ 112.652	€ 112.652
Rentevergoeding Rek. Courant Prv. Zld.	€ 449.174	€ 459.703	€ 488.320	€ 505.869	€ 521.795	€ 538.517
Onttrekking Vrz. N+MZld.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Onttrekking Vrz. Koegorspolder.	€ 0	€ 0	€ 250.000	€ 300.000	€ 300.000	€ 300.000
Aanvulling tekort door Prv. Zld.	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	€ 786.417	€ 572.354	€ 850.972	€ 918.520	€ 934.446	€ 951.169
MEERJARIGE BALANS						
	31-dec-14	31-dec-15	31-dec-16	31-dec-17	31-dec-18	31-dec-19
ACTIVA						
ASN Aandelenfonds	€ 2.253.030	€ 2.253.030	€ 2.253.030	€ 2.253.030	€ 2.253.030	€ 2.253.030
Rek-Courant Prv. Zld.	€ 9.194.051	€ 9.766.405	€ 10.117.377	€ 10.435.897	€ 10.770.343	€ 11.121.512
	€ 11.447.081	€ 12.019.435	€ 12.370.407	€ 12.688.927	€ 13.023.373	€ 13.374.542
PASSIVA						
Voorziening N+MZld.	€ 6.753.514	€ 7.091.190	€ 7.445.749	€ 7.818.037	€ 8.208.938	€ 8.619.385
Voorziening Koegorspolder	€ 4.693.567	€ 4.928.245	€ 4.924.658	€ 4.870.890	€ 4.814.435	€ 4.755.157
	€ 11.447.081	€ 12.019.435	€ 12.370.407	€ 12.688.927	€ 13.023.373	€ 13.374.542

* Door koersfluctuaties per 31 december 2014 van het ASN Aandelenfonds maar vooral doordat de overdracht van de Koegorspolder pas in 2016 plaats zal vinden wijkt de kolom 2015 in deze presentatie af van de in november 2014 vastgestelde begroting 2015! Op basis van het definitieve sluitingsplan dat in 2016 wordt opgesteld zal de cijferreeks Onderhoudskosten Koegorspolder worden aangepast.

TOELICHTING**TOEVOEGING AAN VOORZIENING NOORD EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER**

Per 1 januari telkens wordt het saldo van de voorzieningen verhoogd zodat deze gelijk zijn aan het tegen 5% contant gemaakte doelvermogen.

ONDERHOUDSKOSTEN NOORD EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER

Het betreft:	1. controle en monitoring, o.a.:	- bemonstering en analyses - diverse metingen - visuele inspecties
	2. onderhoud, o.a.:	- exploitatie voorzieningen - doorspuiten/drainage - onderhoud terrein

Deze kosten gaan zich pas voordoen zodra een stortplaats in de fase van actieve nazorg komt.

RENDEMENT ASN AANDELENFONDS

In de begroting wordt gerekend met een netto rendement, dus na aftrek van kosten, van vijf procent over de balanswaarde van het beleggingsproduct per 1 januari van het betreffende jaar.

De realisatie kan (sterk) afwijken van de begroting.

RENTEVERGOEDING REKENING COURANT PROVINCIE ZEELAND

Vijf procent wordt berekend over het saldo van de rekening-courantverhouding per 1 januari van het betreffende jaar.

ONTTREKKING VOORZIENING STORTPLAATSEN NOORD- EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER

De daadwerkelijke nazorgkosten worden t.z.t. onttrokken aan de voorzieningen.

ASN AANDELENFONDS

De ASN Bank is de grootste duurzame bank van Nederland en onderdeel van SNS REAAL. De ASN Bank heeft een vergunning van de Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële markten (AFM) en valt onder de Wet op het financieel toezicht (Wft).

REKENING COURANT PROVINCIE ZEELAND

Het nazorgfonds beschikt niet over een eigen liquide middelen positie. Alle financiële transacties lopen via (bank)rekeningen van de Provincie Zeeland. Per saldo staat er een vordering op de Provincie Zeeland open. Dit exacte bedrag komt ook in de jaarrekening van de Provincie Zeeland tot uiting.

VOORZIENING NOORD EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER

De voorziening dient toereikend te zijn om de kosten van nazorg uit te dekken. Wanneer uit het actuele nazorgplan blijkt dat deze niet toereikend is dan zal deze voor kosten van de belastingplichtige worden verhoogd. Wanneer deze te hoog vastgesteld blijkt te zijn worden middelen gerestitueerd aan de belastingplichtige.

TOEVOEGING AAN VOORZIENING NOORD EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER

Per 1 januari telkens wordt het saldo van de voorzieningen verhoogd zodat deze gelijk zijn aan het tegen 5% contant gemaakte doelvermogen.

ONTTREKKING VOORZIENING STORTPLAATSEN NOORD- EN MIDDEN ZEELAND EN KOEGORSPOLDER

De daadwerkelijke nazorgkosten worden onttrokken aan de voorzieningen.

AANVULLING / AFROMING TEKORT DOOR PROVINCIE ZEELAND

Wanneer in enig jaar de kosten van nazorg hoger zijn dan de opbrengsten van het nazorgfonds dan wordt dit tekort door de provincie aangezuiverd. Wanneer de kosten lager uitvallen dan wordt dit surplus door de provincie afgeroomd of toegevoegd aan de reservepositie van het fonds.

Financiële consequenties externe inhuur:

Kostensoort: --

Bedrag:

Gedeputeerde
belast met
behandeling: J. de Bat

Vergadering PS: 06-11-2015
Nr: SERV-010
Agenda nr:
Vergadering GS: 22-09-2015
Nr: 15013583

Onderwerp: Statenvoorstel Zomernota

VOORSTEL

Aan de Provinciale Staten van Zeeland

Samenvatting:

--

Wat willen we bereiken?

Wij willen Provinciale Staten een eerste financiële vertaling presenteren van 'paragraaf 3. Financieel beleid' uit het coalitieakkoord 'Krachten bundelen' en Provinciale Staten informeren over actuele financiële ontwikkelingen en de grote projecten.

Met onze brief van 20 mei 2015 hebben wij uw Staten geïnformeerd over de Planning&Control cyclus voor het jaar 2015 en de vier documenten die in 2015 hiervoor nog aan uw Staten worden aangeboden:

1. Bestuursrapportage 2015
2. Uitgangspunten begroting 2016
3. Begroting 2016
4. Zomernota

In uw vergadering van 3 juli jl. zijn de eerste twee behandeld, namelijk het statenvoorstel Bestuursrapportage 2015 (FIN-212) en het statenvoorstel Uitgangspunten begroting 2016 (FIN-210). Het derde document, de Begroting 2016, wordt ook in de Statenvergadering van 6 november 2015 behandeld.

Waaraan kunnen we zien of alles bereikt is?

Dat zien we aan een sluitend financieel meerjarenperspectief met een toelichting op de mutaties en voorgestelde wijzigingen: vertaald in één of meerdere begrotingswijzigingen. In de Zomernota wordt ook inzicht verschaft in de meerjarige ontwikkeling van de algemene reserve en de budgettaire ruimte.

Wat doen we daarvoor?

Via bijgevoegde Zomernota en begrotingswijzigingen geven we inzicht in de actuele financiële ontwikkelingen en de consequenties voor het meerjarenperspectief. Verder bevat de Zomernota een compacte voortgangsrapportage over de grote projecten.

Wat mag het kosten?

De financiële consequenties van de Zomernota zijn verwerkt in de 9^e begrotingswijziging 2015 en de 1^e begrotingswijziging 2016, welke als bijlagen 3 en 4 bij dit statenvoorstel zijn gevoegd.

Financiële consequenties externe inhuur: n.v.t. geraamd op --

Wij stellen u voor te besluiten overeenkomstig bijgevoegd ontwerp-besluit.

Gedeputeerde Staten,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter,

A.W. Smit, secretaris.

Ontwerp-besluit

Provinciale Staten van Zeeland,
gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 september 2015, nr. 15013583;

besluiten:

- Kennisnemen van de Zomernota (bijlage 1).
- Instellen bestemmingsreserve 'meerjarige projecten' zoals voorgesteld in de Zomernota.
- Instellen bestemmingsreserve 'incidentele doelstellingen 2015-2019' zoals voorgesteld in de Zomernota en het saldo uit het statenvoorstel Bestuursrapportage 2015 voor het jaar 2015 ad € 5,63 miljoen aan deze reserve toevoegen ten laste van de algemene reserve.
- Vaststellen structurele verhoging provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting per 1 januari 2016 met 4 opcenten; hiermee wordt het nieuwe tarief 82,3 opcenten.
- Vaststellen van de in bijlage 2 bij dit statenvoorstel opgenomen "Wijziging Verordening provinciale opcenten Provincie Zeeland" en deze publiceren in Provinciaal Blad.
- Vaststellen 9^e begrotingswijziging 2015 (bijlage 3) en 1^e begrotingswijziging 2016 (bijlage 4).

Bijlage 1: Zomernota

Bijstelling begroting 2015 / 1^e wijziging (meerjaren)begroting 2016-2019

Inhoudsopgave

- **1. Inleiding**
 - **2. Het verloop van de algemene reserve en de budgettaire ruimte**
 - 2.1. Financieel vertrekpunt
 - 2.2. Autonome mutaties sinds Bestuursrapportage 2015
 - 2.3. Financieel meerjarenperspectief voor afwegingen
 - **3. Afwegingen**
 - 3.1. Beleidsmatige afwegingen
 - 3.2. Presentatie algemene reserve
 - 3.3. Afwegingen onderwerpen uit het coalitieakkoord
 - 3.4. Bijgewerkt financieel meerjarenperspectief
 - **4. Nog niet vastgestelde uitgaven en inkomsten**
 - **Bijlagen Zomernota**
 - A. N62 Sloeweg
 - B. N62 Tractaatweg
 - C. Marinierskazerne
 - D. Thermphos
 - E. Natuurpakket Westerschelde
 - F. Perkpolder
 - G. Kanaalkruising Sluiskil
 - H. Waterdunen
-

1. Inleiding

Via deze Zomernota wordt een financiële vertaling gegeven van het coalitieakkoord 'Krachten bundelen' met daarbij de actuele financiële ontwikkelingen voor de boekjaren 2015 en 2016. Hiermee is de Zomernota een uitgebreide begrotingswijziging voor het jaar 2015 en de eerste wijziging voor de (meerjaren)begroting 2016-2019. De financieel technische verwerking van de zomernota is opgenomen in bijlagen 3 en 4 bij het statenvoorstel.

De financiële situatie van de Provincie Zeeland is momenteel allermint rooskleurig. In de afgelopen bestuursperiode zijn we geconfronteerd met negatieve ontwikkelingen in financiële zin. Zo is het Delta-dividend gefaseerd afgenomen naar nihil, verlaagde het Rijk de provinciefondsuitkering en zijn de kosten opgelopen. Zonder maatregelen ontbreekt het in de huidige bestuursperiode aan ruimte voor nieuwe ambities en voor het continueren van het lopende beleid. Bovendien wordt er ingeteerd op de reserves. Voor de komende jaren wordt daarom ingezet op een actiever financieel beleid met als devies: financieel evenwicht en kritisch op uitgaven en actief op inkomsten.

Om evenwicht te krijgen tussen inkomsten en uitgaven en tevens ruimte te maken in de provinciale begroting moeten keuzes gemaakt worden. De begroting 2017 wordt daartoe fundamenteel herzien en via een zero-based-budgetting-operatie van 'nul' af aan opgebouwd. Deze herziening voeren we in twee fasen door, welke deels in de tijd gelijk opgaan.

De eerste fase beslaat de jaren 2015-2016. Deze fase is een overgangperiode, waarvoor we de effecten in deze Zomernota aan u presenteren. In de tweede fase treffen we de voorbereidingen voor de zero-based-begroting 2017 en start nog dit jaar. Hierbij worden alle activiteiten afgewogen in het licht

van provinciale taken en prioriteiten zowel inhoudelijk als financieel vertaald in een nieuwe begroting. De inzet is om vanaf 2017 wezenlijk anders te gaan programmeren en begroten: meer integraal en meer gericht op het samenspel met partners in de realisatie van de maatschappelijke opgaven van Zeeland. De uitwerking hiervan wordt nu ter hand genomen en de uitkomsten presenteren we uiterlijk bij de Voorjaarsnota 2016, als kaderdocument voor de begroting 2017, aan uw Staten worden.

Naast de actualisatie van het financieel meerjarenperspectief presenteren wij in de bijlage een overzicht van de voortgang van de grote projecten.

2. Het verloop van de algemene reserve en de budgettaire ruimte

2.1. Financieel vertrekpunt

Het financiële vertrekpunt voor de Zomernota is de besluitvorming tot en met de 8^e begrotingswijziging 2015. Deze wijziging is vastgesteld door uw Staten op 25 september 2015. Samengevat is het vertrekpunt voor het meerjarenperspectief van de algemene reserve en budgettaire ruimte als volgt:

Algemene reserve	(x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
			ultimo	ultimo	ultimo	ultimo	ultimo
Vertrekpunt Bestuursrapportage 2015			39.985	28.505	26.836	21.052	19.206
Wijziging 8e BWN 2015			9.353	-9.225	-172	-25	
<i>cumulatieve mutaties algemene reserve</i>			9.353	128	-44	-69	-69
Bijgewerkte eindstand algemene reserve			49.337	28.633	26.792	20.984	19.137
Budgettaire ruimte	(x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
Vertrekpunt Bestuursrapportage 2015	Ruimte		0	0	0	0	5.763
Wijziging 8e BWN 2015			-1.800	1.831	2.022	2.250	3.212
Bijgewerkte stand budgettaire ruimte	Ruimte		-1.800	1.831	2.022	2.250	8.975

Het verloop van de budgettaire ruimte in de periode 2015-2018 wordt vooral veroorzaakt door de effecten uit de meicirculaire van het provinciefonds. De belangrijkste oorzaak voor de sprong in de budgettaire ruimte vanaf 2019 is het einde van de looptijd van het Omgevingsplan. Tot en met 2018 is daar € 5,5 miljoen per jaar voor gereserveerd.

De belangrijkste conclusie uit bovenstaande tabel is dat er in de komende jaren een beperkt vrij besteedbare ruimte is en er voor 2015 nog een tekort resteert. Om het financieel evenwicht van de meerjarenbegroting te bewaren is er de afgelopen jaren per saldo geld uit de algemene reserve gehaald. Hierdoor loopt de algemene reserve terug van bijna € 40 miljoen aan het einde van 2015 naar ruim € 19 miljoen eind 2019.

2.2. Autonome mutaties sinds Bestuursrapportage 2015

Naast mutaties waar al een besluit door Provinciale Staten over genomen is, merken we de volgende mutaties als 'autonoom' aan. Dat wil zeggen dat hier geen of zeer beperkt inhoudelijke bestuurlijke afwegingsruimte is. Ten tijde van het opmaken van deze Zomernota zijn de uitkomsten van de septembercirculaire van het provinciefonds nog niet bekend, derhalve zijn hiervoor geen bedragen opgenomen.

a. Inhuur Emendo

Voor de realisatie van de op 1 november 2013 door Provinciale Staten vastgestelde aandeelhoudersstrategie DELTA N.V. is nog externe ondersteuning nodig. Door Provinciale Staten is op 26 mei 2015 het Statenvoorstel 'Strategie Delta N.V. (FIN-198)' vastgesteld met daarin het besluit een aandeelhouderscommissie in stand te houden ter begeleiding van de opvolging van de strategische opties tot het moment de voorkeursoptie "fusie" dan wel "verkoop" realiseerbaar is. Het gaat nu om de verdere uitwerking van twee strategiedoelstellingen: Een oplossing vinden voor het onderdeel Energie (onder andere de kerncentrale) en het onderbrengen van de aandelen Evides rechtstreeks onder de aandeelhouders van DELTA N.V. Voor de kosten van de externe ondersteuning bij de strategiediscussie DELTA

N.V. is nog niet voorzien in de dekking van het provinciaal aandeel van 50% van € 550.000, zijnde € 275.000, verdeeld over 2015 € 30.000, 2016 € 95.000 en 2017 € 150.000.

b. Aanschaf administratief vastgoedsysteem P-8

Vanwege de decentralisatie van DLG (personeel) per 1 maart 2015 en de overdracht van de gronden van het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) naar de Provincie is het noodzakelijk om te beschikken over een ander administratief vastgoedsysteem. Geconstateerd is dat het huidige systeem niet meer voldoet. Een nieuw administratief vastgoedsysteem is nodig om in control te blijven en om efficiënt en effectief te kunnen werken. Nagenoeg alle provincies zijn, na de overkomst van DLG, tot dezelfde conclusie gekomen. Daarnaast is de Provincie hier door de Rekenkamer Zeeland en de accountant op gewezen. Naast het registreren van ons bezit en het administreren van aan- en verkoopgegevens van gronden en gebouwen omvat het administratief vastgoedsysteem ook het beheer van contracten (onder andere pacht, verhuur) en zakelijke rechten (onder andere erfpacht en opstal).

Voor de aanschaf en implementatie van dit systeem is er voor € 105.500 dekking beschikbaar in de huidige meerjarenbegroting. Om de koppelingen met andere systemen te regelen en het reguliere onderhoud/licentiewerk voor de komende jaren is aanvullend een bedrag nodig van € 91.250, waarvan voor 2016 € 53.750 en voor 2017 tot en met 2019 € 12.500 per jaar.

c. Afrekening BBL

Dit betreft een nog niet geraamde incidentele meevaller in 2015 van € 201.000 voor Zeeland betreffende een afrekening met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) van het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL) wegens de decentralisatie van de natuurtaken naar de provincies.

d. Bijdrage GR RUD 2016

Op basis van de vastgestelde 'Begroting 2016 GR RUD Zeeland' is onze deelnemersbijdrage in de gemeenschappelijke regeling voor 2016 als gevolg van indexering € 52.300 hoger. De bijdrage vanaf 2017 wordt nog niet bijgesteld. In het voorjaar van 2016 zal er een herberekening plaatsvinden van de provinciale bijdrage aan de RUD voor de periode vanaf 2017. Deze nieuwe berekening vindt plaats op basis van een overeenkomst die is gebaseerd op prijs x hoeveelheid (P*Q). Deze herberekening kan een gewijzigde provinciale bijdrage aan de RUD tot gevolg hebben.

2.3. Financieel meerjarenperspectief voor afwegingen

In onderstaande tabel zijn de financiële mutaties uit de vorige twee paragrafen verwerkt, waarmee een geactualiseerd perspectief wordt verkregen op de ontwikkeling van de budgettaire ruimte en de algemene reserve voor de periode 2015-2019.

Budgettaire ruimte (x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
Bijgewerkte stand vertrekpunt		-1.800	1.831	2.022	2.250	8.975
a	Inhuur Emendo	-30	-95	-150		
b	Aanschaf Vastgoedsysteem		-54	-13	-13	-13
c	Afrekening BBL	201				
d	Deelnemersbijdrage GR RUD		-52			
Saldo mutaties op algemene reserve 2015-2018 (negatief is toevoeging reserve)		1.629	-1.630	-1.859	-2.238	
Bijgewerkte stand na autonome mutaties		0	0	0	0	8.963
Algemene reserve (x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
		ultimo	ultimo	ultimo	ultimo	ultimo
Bijgewerkte stand vertrekpunt		49.337	28.633	26.792	20.983	19.137
Saldo autonome mutaties budgettaire ruimte 2015-2018		-1.629	1.630	1.859	2.238	
cumulatieve mutaties algemene reserve		-1.629	1	1.860	4.098	4.098
Bijgewerkte eindstand algemene reserve		47.708	28.634	28.652	25.081	23.235

3. Afwegingen

3.1. Beleidsmatige afwegingen

a. Kavelruilbureau

Voor het jaar 2015 is provinciaal budget beschikbaar gesteld vanuit het bestedingsplan Natuur en Vitaal Platteland 2015. De structurele dekking van het Kavelruilbureau is nog niet geregeld vanaf 2016. Om de kavelruil werkzaamheden ook het komende jaar te continueren, stellen we voor om € 750.000 voor het jaar 2016 beschikbaar te stellen. Hiermee blijft de voortgang in lopende kavelruilprocessen behouden. Kavelruilprocessen hebben een lange doorlooptijd. Dit betekent dat processen die in 2015 gestart worden, pas in 2016 financieel worden afgerond. In het coalitieakkoord is aangegeven dat de inzet van het Kavelruilbureau wordt uitgewerkt in een Nota Vastgoed. De vaststelling hiervan in Provinciale Staten is voorzien in 2016.

De kosten van € 750.000 worden gevonden door de inzet van het restant van de bestemmingsreserve ILG ad € 492.000. Het overige deel van de overige kosten worden gedekt ten laste van de budgettaire ruimte.

Benodigd	€ 750.000
Af: inzet bestemmingsreserve ILG	€ 492.000
	Uit: budgettaire ruimte
	€ 258.000

b. Vrijval POP-2 middelen kavelruilen

Een financiële meevaller rondom vastgoed in 2015 betreft het resultaat uit de einddeclaratie van POP-2 waarin naar verwachting een bedrag van rond de € 890.000 zit.

c. Overboeking t.b.v. POP-3

Uit het Programma Platteland kan in 2015 een bedrag van € 270.000 niet besteed worden. Dit is vanwege het uitblijven van de openstelling in 2015 van de subsidieregeling van het Europese programma POP-3. Het voorstel is om het budget van € 270.000 over te boeken naar 2016. Zo kan het dan alsnog als cofinanciering voor POP-3 in 2016 worden ingezet.

d. Wegwerken archiefachterstanden

Om de archieven te laten voldoen aan de minimeisen van de archiefwetgeving, moet het archief worden bewerkt. In de voorjaarsnota in 2014 is, op basis van een schatting, hiervoor € 375.000 beschikbaar gesteld. Inmiddels is door een externe deskundige een schouw op de archieven tot 2013 uitgevoerd. Daaruit blijkt dat het beschikbaar gestelde budget ontoereikend is. Het voorstel is om de aanbesteding van en de archiefbewerking zelf volledig uit te besteden en voldoende capaciteit beschikbaar te maken ter voorkoming van nieuwe achterstanden. Dit betekent dat er naast de al beschikbare € 375.000 een extra budget van € 298.000 (€ 73.000 voor 2015 en € 225.000 voor 2016) moet worden gereserveerd om te voldoen aan de archiefwet en te voorkomen dat de achterstand verder groeit.

Het verwerken van de beleidsmatige afwegingen in het financieel meerjarenperspectief zorgt voor het volgende verloop van de budgettaire ruimte en algemene reserve:

Budgettaire ruimte (x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
Bijgewerkte stand na autonome mutaties		0	0	0	0	8.963
a	Kavelruilbureau		-258			
b	Vrijval POP-2 middelen kavelruilen	890				
c	Overheveling cofinanciering POP-3	270	-270			
d	Wegwerken archiefachterstanden	-73	-225			
Saldo mutaties op algemene reserve 2015-2018 (negatief is toevoeging reserve)		-1.087	753			
Bijgewerkte stand na afwegingen		0	0	0	0	8.963
Algemene reserve (x € 1.000)		2015	2016	2017	2018	2019
		ultimo	ultimo	ultimo	ultimo	ultimo
Bijgewerkte stand na autonome mutaties		47.708	28.634	28.652	25.081	23.235
Saldo afwegingen budgettaire ruimte 2015-2018		1.087	-753			
<i>cumulatieve mutaties algemene reserve</i>		1.087	334	334	334	334
Bijgewerkte eindstand algemene reserve		48.795	28.968	28.986	25.415	23.569

3.2. Presentatie algemene reserve

Bij de Provincie Zeeland vervult de algemene reserve de volgende drie functies:

- 1.) Een financiële buffer als onderdeel van het weerstandsvermogen, waaruit negatieve risico's kunnen worden gedekt wanneer deze zich voordoen.
- 2.) Een financiële buffer waaruit kansen voor Zeeland (positieve risico's) kunnen worden benut.
- 3.) Een middel om budgetten van het ene jaar naar het andere over te boeken.

De derde functie veroorzaakt jaarlijks sterke fluctuaties in de stand van de algemene reserve en vertroebelt daarmee het beeld van de beschikbare middelen voor de eerste twee functies. Het bemoeilijkt ook de (politieke) discussie over de noodzakelijke en gewenste (minimale) omvang van de algemene reserve. Het kenmerk van de algemene reserve is dat deze middelen vrij besteedbaar zijn en we deze gebruiken als buffer om risico's en kansen op te vangen.

In voorkomende gevallen blijkt dat de financiële planning niet gaat worden gehaald, zoals opgenomen in de begroting. De uitgaven op projecten blijven vaak achter op de planning. Zeker meerjarige projecten die met een grote fysieke impact en langdurige procedures, zoals infrastructuur en natuur. In zulke gevallen wordt aan uw Staten via begrotingswijzigingen voorgesteld de niet bestede middelen toe te voegen aan de algemene reserve, om ze er dan in een volgend uitvoeringsjaar weer aan te onttrekken. Dit wordt aangeduid als overboeken kredieten.

Bij de behandeling van het statenvoorstel Bestuursrapportage 2015 in de commissie Bestuur op 19 juni 2015 is door uw Staten gevraagd om inzicht te verschaffen in de al besloten mutaties tot overboeken binnen de algemene reserve.

Op basis van besluitvorming in het kader van overboeken kredieten zijn in de afgelopen jaren toevoegingen en onttrekkingen opgenomen in het huidige saldo van de algemene reserve voor een bedrag van € 21,12 miljoen. Daarmee ligt de presentatie en rubricering in een bestemmingsreserve meer voor de hand. Provinciale Staten hebben de bevoegdheid tot het instellen van een nieuwe reserve.

Wij stellen dan ook voor om besluiten met betrekking tot overboekingen in het vervolg via een aparte bestemmingsreserve 'meerjarige projecten' te laten lopen en het saldo van deze besluiten uit het verleden uit de huidige algemene reserve te halen en toe te voegen aan de nieuwe bestemmingsreserve.

Een specificatie van de besluiten tot overboeking die op dit moment in de algemene reserve zijn opgenomen is op de volgende pagina opgenomen.

Onderwerp:
Statenvoorstel Zomernota

Mutaties overboeken kredieten in Algemene reserve	2015	2016	2017	2018	2019	2020 - 2024	Totaal
Subsidie MKB innovatie stimulering / GS-nota 15006077 17 april 2015, 7e begrotingswijziging 2015	400	-400					0
Bestuurovereenkomst Grevelingen Volkerak Zoommeer / GS-nota 15003132 26-02-2015, 5e begrotingswijziging 2015	445	685	685	-1.815			0
Subsidie restwarmtekoppeling / GS-nota 15004584 24 maart 2015, 5e begrotingswijziging 2015	1.406	-1.406					0
Spoormaatregelelen Goes / GS-nota 26-01-2015, 5e begrotingswijziging 2015	1.650		-597	-1.053			0
Maintenance Value Park / GS-nota 15003788 17-04-2015, 7e begrotingswijziging 2015	2.200	-2.200					0
Regionale bijdrage sluis Terneuzen nav. Najaarsnota 2012	2.500	-1.000	-1.500				0
Subsidie A-theater Middelburg naar Archeologisch museum nav. Jaarrekening 2014	-100						-100
Programma milieu nav. Jaarrekeningen 2014 en 2013	-486						-486
Veerse Dam nav. Jaarrekening 2014	-100						-100
Onderhoud Sluizen nav. Jaarrekening 2014	-55						-55
Budget gedifferentieerd belonen nav. Jaarrekening 2014	-95						-95
Vakantiegeldverplichting nav. Voorjaarsnota 2014	-1.000						-1.000
Prioriteit Goederenvervoer nav. Najaarsnota 2013	-345						-345
Bestedingsplan Natuur 2013 nav. Najaarsnota 2013	-1.650						-1.650
Sloebos / Statenvoorstel 15006031, 5 juni 2015			-425				-425
Bodemsanering Kanaalpolder / GS-nota 12077938dg 18 december 2012	-124	-94	-94	-89	-89	-531	-1.021
Herstructurering Stadshavens Vlissingen / Najaarsnota 2012	482	-1.832					-1.350
Provinciale Impuls Wonen / Najaarsnota 2013					-2.028		-2.028
Waterdunen bijstellingen o.b.v. jaarlijkse GREXen	-3.058	-9.706	299				-12.465
Subtotaal overboeken kredieten	2.070	-15.953	-1.632	-2.957	-2.117	-531	-21.120

Dit voorstel heeft geen effect op het meerjarenperspectief van de budgettaire ruimte. In de volgende tabel presenteren we het meerjarenperspectief van de algemene reserve en de nieuw te vormen bestemmingsreserve 'meerjarige projecten'.

Algemene reserve (x € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019
Beginstand algemene reserve op 1-1	46.032	25.605	21.731	23.381	22.768
Totaalsaldo verwerkte mutaties tot en met afwegingen	2.763	-19.827	18	-3.570	-1.846
Af: vorming bestemmingsreserve meerjarige projecten (t/m 2024)	-21.120				
Vervallen mutaties a.g.v. meerjarige projecten	-2.070	15.953	1.632	2.957	2.117
Eindstand algemene reserve	25.605	21.731	23.381	22.768	23.039
Bestemmingsreserve Meerjarige projecten (x € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019
Beginstand	0	23.190	7.237	5.605	2.648
Bij: vorming bestemmingsreserve meerjarige projecten	21.120				
Reeds besloten mutaties	2.070	-15.953	-1.632	-2.957	-2.117
Eindstand bestemmingsreserve	23.190	7.237	5.605	2.648	531

Het saldo van de bestemmingsreserve eind 2019 betreft overgeboekte kredieten in de periode 2020-2024, zie de specificatie hierboven.

3.3. Afwegingen onderwerpen coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn een aantal maatregelen aangekondigd om financiële ruimte te creëren voor de continuering van bestaand beleid, maar ook voor het oppakken van nieuwe ambities uit het akkoord, rekening houdend met het bovengeschetste financieel meerjarenperspectief.

a. Verhoging opcenten Motorrijtuigenbelasting

De provinciale opcenten Motorrijtuigenbelasting zijn sinds 2012 niet meer verhoogd, waarmee ook een inflatiecorrectie achterwege is gebleven. Gezien het financieel perspectief, zoals hiervoor geschetst in paragraaf 3.1, stellen wij voor om de opcenten met 4 opcenten te verhogen. Het tarief stijgt hierdoor van 78,3 naar 82,3 opcenten met ingang van 1 januari 2016. Dit levert structureel € 1,84 miljoen aan budgettaire ruimte op en daardoor kunnen we jaarlijks extra middelen inzetten voor infrastructuur en mobiliteit.

b. Wijziging toevoeging bestemmingsreserve KKS

Sinds 2012 wordt in de begroting jaarlijks € 2 miljoen toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kanaalkruising Sluiskil. Gezien de positieve ontwikkeling van het aantal passanten door de Westerscheldetunnel stellen wij voor om met ingang van 2015 deze jaarlijkse toevoeging te stoppen en deze middelen voor 2015 en 2016 toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve, zie onderdeel d., en vanaf 2017 toe te voegen aan de budgettaire ruimte.

Overigens is in het Statenvoorstel "Project N62 Sloeweg: vaststellen aangepast ontwerp en instemmen met het dekkingsvoorstel voor de meerkosten" dat op 3 juli 2015 door uw Staten is vastgesteld (kenmerk 15009980), bij het gepresenteerde verloop van de bestemmingsreserve Kanaalkruising Sluiskil al rekening gehouden met het vervallen van deze toevoeging aan deze bestemmingsreserve.

c. Taakstelling € 1 miljoen incidenteel in begroting 2016

In het coalitieakkoord hebben wij een incidentele taakstelling voorzien van € 1 miljoen op beïnvloedbare materiële posten. Wij stellen nu voor om deze taakstelling niet door te zetten voor de begroting 2016, omdat wij verwachten dat deze middelen via de tweede ronde budgetbewaking over het boekjaar 2015 vrij zullen vallen. De uitkomsten van de budgetbewaking zullen wij in december 2015 aan uw Staten voorleggen.

d. Vorming nieuwe bestemmingsreserve

Met de voorgestelde maatregelen is in 2015 en 2016 financiële ruimte gecreëerd. Om de benodigde middelen voor de ambities voor de huidige bestuursperiode te reserveren, wordt voorgesteld een nieuwe bestemmingsreserve te vormen, genaamd 'Incidentele doelstellingen 2015-2019'. Aan deze bestemmingsreserve kunnen incidentele middelen worden toegevoegd, zoals hierboven beschreven onder c. en de effecten voor de jaren 2015 en 2016 van de maatregelen beschreven onder a. en b.

Wij stellen voor eveneens het incidentele resultaat van de eerste ronde budgetbewaking voor het jaar 2015 van € 5,63 miljoen aan deze reserve toe te voegen. Dit laatste bedrag is bij het statenvoorstel Bestuursrapportage 2015 van 3 juli 2015 toegevoegd aan de algemene reserve.

3.4. Bijgewerkt financieel meerjarenperspectief

Op basis van de vorige paragraaf laat onderstaande tabel het meerjarig verloop van de budgettaire ruimte, algemene reserve en de bestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019 zien.

Budgettaire ruimte (x € 1.000)			2015	2016	2017	2018	2019
Bijgewerkt na overige afwegingen		Ruimte	0	0	0	0	8.963
a	Verhoging MRB met 4 opcenten				1.840	1.840	1.840
b	Vervallen toevoeging reserve KKS-WST				2.000	2.000	2.000
Bijgewerkte stand budgettaire ruimte		Ruimte	0	0	3.840	3.840	12.803
Algemene reserve (x € 1.000)			2015	2016	2017	2018	2019
			ultimo	ultimo	ultimo	ultimo	ultimo
Bijgewerkt na overige afwegingen			25.605	21.731	23.381	22.768	23.039
d	Overboeking naar best.reserve incidentele doelstellingen		-5.630				
Bijgewerkte eindstand algemene reserve			19.975	16.101	17.751	17.138	17.409
Bestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019			2015	2016	2017	2018	2019
Beginsaldo (x € 1.000)			0	7.630	12.470	12.470	12.470
d	Toevoeging saldo Bestuursrapportage 2015		5.630				
b	Vervallen toevoeging reserve KKS-WST		2.000	2.000			
a	Verhoging MRB met 4 opcenten per 2016			1.840			
c	Taakstelling € 1 mln	PM		1.000			
<i>subtotaal maatregelen</i>			<i>7.630</i>	<i>4.840</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
subsaldobestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019			7.630	12.470	12.470	12.470	12.470

Ten laste van deze bestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019 kunnen de financiële middelen voor de concreet geformuleerde ambities uit het coalitieakkoord worden gereserveerd. Daarnaast is het saldo van de budgettaire ruimte beschikbaar voor nieuwe structurele en incidentele ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld het opvangen van wijzigingen in de provinciefondsuitkering en loonontwikkelingen.

Het meerjarenperspectief ziet er dan uit, zoals gepresenteerd in de tabel op de volgende pagina. Hierbij merken wij op dat het saldo van de nog beschikbare budgettaire ruimte en de algemene reserve samen nog vrij inzetbaar is voor het dekken van risico's, pakken van kansen en beleidsmatige keuzes, rekening houdend met de opmerkingen zoals verwoord in hoofdstuk 4.

Budgettaire ruimte (x € 1.000)			2015	2016	2017	2018	2019
Bijgewerkte stand budgettaire ruimte		Ruimte	0	0	3.840	3.840	12.803
Algemene reserve (x € 1.000)			2015	2016	2017	2018	2019
			ultimo	ultimo	ultimo	ultimo	ultimo
Bijgewerkte eindstand algemene maatregelen			19.975	16.101	17.751	17.138	17.409
Bestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019			2015	2016	2017	2018	2019
Beginsaldo (x € 1.000)			7.630	6.730	1.340	1.240	1.140
<i>Toevoegingen obv maatregelen</i>				<i>4.840</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Campus Zeeland			-500	-1.000			
Hotspot Breskens				-1.000			
Europese cofinanciering				-1.000			
Ambitie VMBO toptechniek							-250
Initiatieven Provinciale Staten				-100	-100	-100	-100
Knelpunten openbaar vervoer			-400	-800			
Thema Cultuur en Samenleving				-1.000			
Thema Ruimtelijke Omgeving - Water				-1.000			
Thema Economie				-4.330			
Eindsaldobestemmingsreserve Incidentele doelstellingen 2015-2019			6.730	1.340	1.240	1.140	790

4. Nog niet vastgestelde uitgaven en inkomsten

In eerdere voor- en najaarsnota's hanteerden we de lijn dat alleen de projecten, waarvan de omvang van de inkomsten en uitgaven en het moment van uitvoering voldoende vast staan, financieel worden verwerkt in de begroting. Daarmee ontbreekt het overzicht van nog niet vastgestelde uitgaven en inkomsten die in de toekomst een behoorlijke financiële invloed hebben op het meerjarenperspectief. Dit overzicht is wel van belang voor de beoordeling van de financiële positie en het verloop van de budgettaire ruimte en de algemene reserve. Deze middelen zijn namelijk in aanleg de eerst aangewezen dekkingmogelijkheid voor nieuwe uitgaven.

In aanvulling op het geschetste financiële meerjarenperspectief in het vorige hoofdstuk, zijn de volgende aspecten (risico's en kansen, niet uitputtend en uitsluitend) niet in de gepresenteerde cijfers opgenomen:

- N62 Sloe- en Tractaatweg. Mogelijk wordt er eind 2015, begin 2016 besloten dat hier extra middelen voor nodig zijn.
- Economische agenda. De economische agenda is voor een bedrag van € 4,3 miljoen één jaar (2016) verlengd. Vanaf 2017 zijn daar geen middelen voor gereserveerd.
- Omgevingsplan. Het huidige omgevingsplan loopt tot 2018 voor een bedrag van ongeveer € 5,5 miljoen. Vanaf 2019 zijn daar geen middelen meer voor gereserveerd.
- Cultuurnota. De huidige cultuurnota loopt tot 2016 voor een bedrag van ongeveer € 2,4 miljoen. Vanaf 2017 zijn daar geen middelen voor gereserveerd.
- Nota Leefbaarheid & Bevolking (Nieuwe wegen). Het beleidskader voor dit onderdeel loopt tot 2018. Voor een eventueel vervolg zijn geen middelen voorzien.
- Overige ambities vanuit het coalitieakkoord.
- Overige financiële gevolgen voor ondersteuning, zoals toekomstige cao-stijgingen.
- De uitkomsten van de actualisering van het financiële beleid en het risicobeleid.

Bovenstaande punten zullen door ons college de komende periode worden uitgewerkt en worden gezien in samenhang met de zero-based-budgetting uitwerking voor de begroting 2017.

Op 13 februari 2015 is het Statenvoorstel aandeelhoudersstrategie N.V. Westerscheldetunnel door uw Staten vastgesteld. Hierbij is ook besloten het rekenmodel Westerscheldetunnel / Kanaalkruising Sluiskil voor de bepaling van de rente te vereenvoudigen en de variabele rentecomponent te schrappen. Dit rekenmodel wordt gebruikt voor de bepaling van het terugverdienmoment van de aankoop van de aandelen Westerscheldetunnel en het provinciale aandeel in de bouw van de Sluiskiltunnel. Het rekenmodel vormt de grondslag van de bestemmingsreserve Kanaalkruising Sluiskil. In het Statenvoorstel aandeelhoudersstrategie N.V. Westerscheldetunnel waren de financiële gevolgen van de aanpassing van de rentebepaling nog niet weergegeven. Dit najaar komen wij met een notitie over deze uitkomsten naar uw Staten en zullen we hierover met u in overleg gaan.

Naast de verwerking van de variabele rentecomponent zijn er nog drie onderdelen die conform het rekenmodel geactualiseerd moeten worden in de provinciale meerjarenraming. Het betreft een actualisatie van de raming van de dividenden van de N.V. Westerscheldetunnel, een actualisatie van de onderhoudslasten en een actualisatie van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de Sluiskiltunnel. Deze aanvullende actualisaties hebben geen effect op de budgettaire ruimte, maar hebben per saldo wel een positief effect op de bestemmingsreserve Kanaalkruising Sluiskil. Met deze aanpassing sluit de provinciale meerjarenraming aan op de besluitvorming door Provinciale Staten tot heden.

Bijlagen Zomernota

A. SLOEWEG

Project:	Verdubbeling Sloeweg N62
Projectdoelstelling:	Verdubbeling van de Sloeweg binnen budget en planning.
Portefeuillehouder:	A.J. van der Maas
Doelstelling uit begroting:	Programma 8 Mobiliteit, met doelstelling 080101 Een optimaal bereikbaar wegennetwerk.
Periode uitvoering:	2015-2016
Krediet/budget:	€ 76,5 miljoen (prijspeil juli 2015)
Besteed per 31-8-2015:	€ 64,0 miljoen (inclusief verplichtingen en reserveringen)
Nog te verwachten lasten:	€ 12,5 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Om vertragingen in tijd en geld betreffende het project Verdubbeling Sloeweg N62 zo veel mogelijk te beperken, is in maart 2015 een Task Force Team (TFT) Sloeweg ingesteld.

Het tweede kwartaal van 2015 stond vooral in het teken van het onderzoek van het TFT, de tijdelijke schorsingen van delen van het Werk (bij Drieweg en de wegvakken 3 en 4) en de werkzaamheden rond de wegvakken 1 en 2.

Het TFT heeft op 18 april 2015 een rapport opgeleverd waarin de volgende optimalisaties werden voorgesteld:

- de aanleg van een rotonde met bypasses op de kruising van de Sloeweg met de Westerscheldetunnelweg en de Bernhardweg
- Verdubbeling Bernardweg schrappen (gedeelte vanaf de aansluiting met de Frankrijkweg tot de aansluiting op de Sloeweg)
- Geen centrale rotonde bij aansluiting Molendijk, maar een 'Haarlemmermeer-oplossing', waarbij twee rotondes worden aangelegd ter plaatse van de op- en afritten
- Architectuur bij Molendijk aanpassen; de berm wordt smaller en damwanden blijven achterwege
- Bestaande viaducten Drieweg benutten, waardoor de aanleg van twee nieuwe viaducten niet nodig is

In de periode april tot en met juni 2015 heeft hiertoe op bestuurlijk en ambtelijk niveau overleg plaats gevonden met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Rijkswaterstaat Zee en Delta, Gemeenten Borsele en Goes, Waterschap Scheldestromen, NV Westerscheldetunnel, Zeeland Seaports, Veiligheidsregio Zeeland, PORTIZ en BZW. Daarbij is gestreefd naar zoveel mogelijk draagvlak en overeenstemming over de voorgestelde optimalisaties. Voor de meeste optimalisaties is dit gelukt. Echter, over de aanleg van een rotonde met bypasses op de kruising van de Sloeweg met de Westerscheldetunnelweg en de Bernhardweg hechten met name het bedrijfsleven, de gemeente Borsele en Zeeland Seaports aan een ongelijkvloerse oplossing.

Op 3 juli 2015 hebben Provinciale Staten van Zeeland een besluit over de voorgestelde optimalisaties van het TFT genomen, waarbij PS de besluitvorming over aansluiting Sloeweg-Bernhardweg heeft uitgesteld naar het voorjaar van 2016.

Met ingang van 1 juni 2015 is een nieuwe projectorganisatie aangesteld.

Op 3 juli 2015 hebben PS besloten het krediet van € 58,0 miljoen (prijspeil juni 2014) te verhogen met € 18,5 miljoen tot € 76,5 miljoen.

Planning tot afronding:

Voor het project Sloeweg was 3 juli 2015 een belangrijke datum: aan Provinciale Staten werd gevraagd een beslissing te nemen ten aanzien van de voorgestelde wijzigingen van het TFT, maar ook om goedkeuring te geven voor het gewijzigde projectbudget Sloeweg. Belangrijk aspect in deze besluitvorming is de keuze die gemaakt werd ten aanzien van de aansluiting Sloeweg – Bernhardweg. Het TFT had als opdracht om een maximale versobering en optimalisatie door te voeren met als doel: kostenbesparing

met behoud van functionaliteit, zoals doorstroming, verkeersveiligheid en toekomstvastheid. Op grond hiervan heeft het TFT een gewijzigde aansluiting bij de Sloeweg met de Bernardweg voorgesteld: gelijkvloers in plaats van een veel duurdere ongelijkvloers. Omdat er weinig draagvlak was vanuit de omgeving voor dit voorstel hebben PS de definitieve besluitvorming hieromtrent uitgesteld naar het voorjaar van 2016.

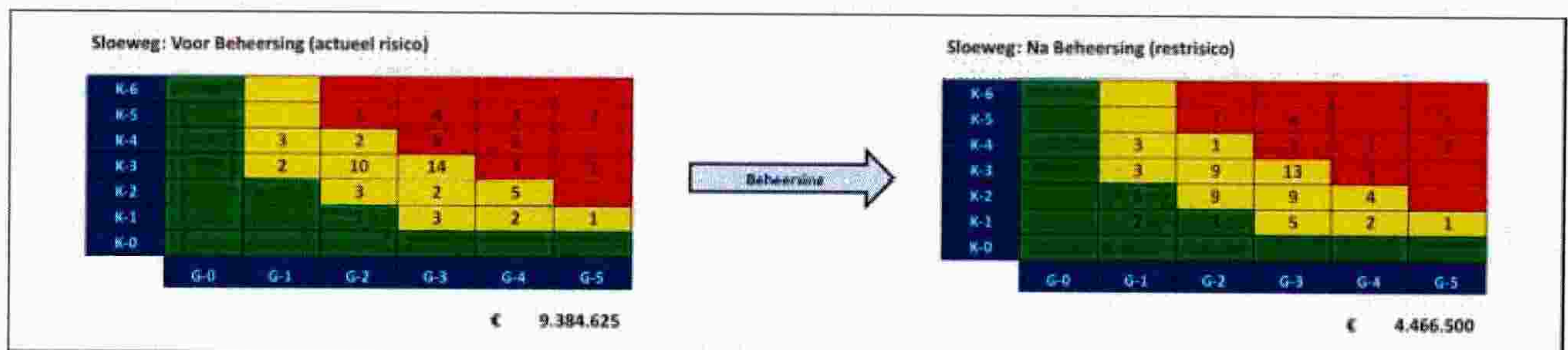
Ondanks omissies in het bestek en tekeningen is de aannemer Boskalis voortvarend aan de slag. Er wordt hard gewerkt aan het oplossen van deze omissies.

Risico's:

Door het TFT zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd die nieuwe risico's introduceren. Deze wijzigingen hebben tot gevolg dat risico's uit het oude risicodossier komen te vervallen, waardoor er een gunstiger risicoprofiel voor het resterende werk overblijft.

Het TFT stelt een aantal ingrijpende beheersmaatregelen voor die voor een groot deel nog moeten worden uitgevoerd. Het nemen van deze beheersmaatregelen leidt ertoe dat de restrisico's afnemen. De extra risico's die worden geïntroduceerd door de wijzigingen van het TFT zijn meegenomen in het risicoprofiel van de Sloeweg.

Door de acties van het TFT komen er echter ook risico's te vervallen die in het oorspronkelijke risicodossier waren vermeld. Hierdoor ontstaat een nieuw risicoprofiel voor de Sloeweg, welke in de volgende afbeelding is weergegeven.

Hieruit blijkt dat het restrisico van ruim € 9,4 miljoen na de interventie van het TFT voor de realisatie van de Sloeweg nog ca. € 4,5 miljoen bedraagt. Om het project te kunnen voltooien, is dus een post onvoorzien nodig van € 4,5 miljoen. Het risicoprofiel van de Sloeweg verbetert dus sterk na de interventie van het TFT.

In het nieuwe budgetvoorstel, wat op 3 juli 2015 gepresenteerd is aan PS, is dit bedrag teruggebracht tot € 3,5 miljoen. Dit vanwege voortschrijdend inzicht met betrekking tot het risicoprofiel van het project.

B. Tractaatweg

Project:	Verbreiding Tractaatweg
Projectdoelstelling:	Verbreiding van de Tractaatweg tussen de kanaalkruising Sluiskil en de grens bij Zelzate tot een 2x2 strooksweg, met 3 ongelijkvloerse aansluitingen.
Portefeuillehouder:	A.J. van der Maas
Doelstelling uit begroting:	Programma 8 Mobiliteit, met doelstelling 080101 Een optimaal bereikbaar wegennetwerk.
Periode uitvoering:	2015-2018
Krediet/budget:	€ 60,0 miljoen (prijspeil 2014)
Besteed per 26-08-2015:	€ 9,5 miljoen (inclusief verplichtingen)
Nog te verwachten lasten:	€ 50,5 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Op basis van de MER en het Voorlopig Ontwerp is het bestemmingsplan uitgewerkt en in december 2013 door de gemeenteraad van de gemeente Terneuzen vastgesteld. De Raad van State heeft medio oktober 2014 een uitspraak (met enkele maanden vertraging) gedaan over de zes ingediende beroepen, waarmee het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden.

Een aantal woningen langs de Sasweg en Graaf Jansdijk evenals een boerenbedrijf moeten voor de verbreding worden geamoveerd. Over de woningen is naar verwachting op korte termijn overeenstemming met de eigenaren. Voor de boerderij zijn we in goed overleg bezig met een mogelijke oplossing. De overige benodigde percelen worden verworven en het merendeel van de eigenaren wil gebruik maken van de ruilverkavelingsmogelijkheden. De inzet en verwachting is dat de gronden minnelijk verworven kunnen worden middels ruilverkaveling.

De afgelopen periode zijn er een aantal onderzoeken uitgevoerd, onder andere archeologisch proefsleuvenonderzoek en nader bodemonderzoek. Op een beperkt aantal locaties wordt nader bodemonderzoek uitgevoerd. Op een aantal locaties dient de uitvoering onder archeologische begeleiding te worden uitgevoerd.

Op basis van uitgebreide afstemming met de kabel- en leidingbeheerders is overeenstemming bereikt over de uit te voeren maatregelen en de daarbij behorende nadeelcompensatie (op basis van de in december 2014 vastgestelde nadeelcompensatieregeling). Het merendeel van de projectovereenstemmingen met de netwerkbeheerders zijn geformaliseerd en over de resterende is overeenstemming bereikt. Vanaf september 2015 worden een deel van de kabels en leidingen omgelegd. Ook zullen een aantal leegstaande woningen gesloopt worden.

Daarnaast vinden er regelmatig stakeholders overleggen plaats (onder andere met het waterschap, Prorail, de veiligheidsregio, ZSP en de gemeente). De afspraken en resultaten zijn of worden verwerkt in vergunningen, overeenkomsten en het geïntegreerd contract.

Planning tot afronding:

Op 6 juni 2014 hebben Provinciale Staten ingestemd met een investeringsbudget van 60 miljoen euro. Bovengenoemde werkzaamheden en raakvlakken leiden in 2015 tot een geïntegreerd contract voor de aanbestedingsprocedure. De start van de aanbestedingsprocedure (voorselectie en aanbesteding) van het geïntegreerd contract wordt aan GS ter besluitvorming voorgelegd indien de risico's en benodigde condities beheersbaar zijn.

De verschillende onderzoeken, overeenkomsten en procedures zijn erop gericht om eind 2015 te kunnen starten met de aanbestedingsprocedure. De realisatie kent een doorlooptijd van circa twee en een half jaar. De verwachting is dat de nieuwe Tractaatweg in 2018 open zal zijn voor het verkeer. De planning wordt concreet en definitief op het moment van het voornemen van gunning aan de aannemer.

Risico's:

Er zijn een aantal risico's die vertragend en/of kostenverhogend kunnen werken. Vertragend zijn vooral de verschillende procedures die doorlopen moeten worden. Voor de bestemmingsplanprocedure waren dit de beroepen die zijn ingediend. Vooruitlopend op de aanbesteding zijn de omgevingsvergunningen en de watervergunning al aangevraagd en verleend.

De minnelijke grondverwerving en kavelruil kan voor verdere vertraging zorgen. Indien uiteindelijk een onteigeningsprocedure nodig blijkt te zijn, werkt dit ook vertragend (eind 2016 / begin 2017 perceel beschikbaar).

Daarnaast zijn er diverse risico's en raakvlakken in de voorbereiding en uitvoeringsperiode die vertragend en kostenverhogend kunnen werken. Voorbeelden daarvan zijn de verleggingen van de diverse (hoofd)transportleidingen en de aanpassingen aan de spoorwegovergangen. Daarnaast blijven archeologie en bodemgesteldheid een aandachtspunt.

De aanbestedingsprocedure wordt zorgvuldig voorbereid. Een mogelijk risico blijft uiteraard een significant verschil tussen de daadwerkelijke aanbesteding en de verwachting. Naast de extern opgestelde kostenraming wordt medio dit jaar nog een contraraming opgesteld door een onafhankelijk bureau (Nimas B.V.) om het beschikbare budget te toetsen. Het concept contract wordt met een review gecontroleerd door een ander onafhankelijk bureau (Cleophas Consultancy).

Deze en andere risico's worden door de projectorganisatie continu in beeld gebracht en voorzien van gepaste maatregelen. Voor het project Tractaatweg wordt voor de vervolg fases een projectorganisatie geformeerd die voorzien is van de benodigde expertise voor deze fases. Naar verwachting wordt in de tweede helft van 2015 op basis van de contraraming en de geïdentificeerde risico's over het budget en bijbehorende risicoprofiel gerapporteerd aan Gedeputeerde Staten en worden PS hierover geïnformeerd.

C. Marinierskazerne

Project:	Marinierskazerne (Michiel Adriaanszoon de Ruyterkazerne, MARKAZ)
Projectdoelstelling:	Defensie in staat stellen de kazerne zo snel mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren; maximaliseren van de (economische en maatschappelijke) effecten van de kazerne voor de Zeeuwse samenleving
Portefeuillehouder:	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen
Doelstelling uit begroting:	Programma 4 Ruimtelijke omgeving, met doelstelling 040201 Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten
Periode uitvoering:	2013-2019 (verwachte oplevering Kazerne)
Krediet/budget:	€ 18,0 miljoen (€ 15,0 miljoen provinciaal aandeel plus € 3 miljoen bijdrage Vlissingen, overeenkomstig statenvoorstel 15-11-2013)
Besteed per 1-9-15:	€ 9,60 miljoen
Nog te verwachten lasten:	€ 8,40 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Het project MARKAZ omvat de verhuizing van de nu in Doorn gevestigde Van Braam-Houckgeestkazerne en het Logistiek Complex Maartensdijk naar een terrein van ca. 70 ha. nabij de Buitenhaven van Vlissingen. De minister van Defensie heeft in zijn brief van 31 augustus 2012 zijn besluit tot verhuizing aan de Tweede Kamer meegedeeld. De Tweede Kamercommissie van Defensie heeft tijdens het algemeen overleg van 6 februari 2013 met de minister van Defensie met het eerder genomen besluit ingestemd. Binnen Defensie is inmiddels een uitvoeringsorganisatie opgericht, om de verhuizing tot stand te brengen. Defensie, met het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), is verantwoordelijk voor de bouw van de kazerne. Provinciale verantwoordelijkheden liggen op het vlak van de grondverwerving, het provinciale inpassingsplan, het bouwrijp maken (inclusief de aanleg van infrastructuur) en het bevorderen van de sociaal-economische effecten van de kazerne voor Zeeland.

Stand van zaken september 2015:

In overleg met de terreinbeherende instanties en de betreffende gemeenten is een inventarisatie gemaakt van geschikte oefenterreinen. Het gebruik daarvan door Defensie wordt vastgelegd in contracten tussen Defensie en de terreinbeheerders. Met Zeeland Seaports en Staatsbosbeheer zijn al contracten gesloten. Overleg met Het Zeeuwse Landschap is opgestart.

Provincie Zeeland en gemeente Vlissingen hebben in totaal € 18 miljoen voor het project beschikbaar gesteld; hierover is begin 2015 een formele overeenkomst tussen Provincie en gemeente gesloten.

Het inpassingsplan, dat in nauw overleg met Defensie en met de bevolking van Vlissingen (Ritthem en Oost-Souburg) is opgesteld, is begin juli 2014 door PS vastgesteld. De Raad van State heeft inmiddels over het ingestelde beroep uitspraak gedaan; dit beroep is ongegrond verklaard en het inpassingsplan is nu onherroepelijk.

De drie particuliere eigendommen (twee woningen en een uienbedrijf) zijn verworven binnen het daarvoor geraamde budget. Maart 2015 heeft de gemeenteraad van Vlissingen het bestemmingsplan voor de verplaatsingslocatie van het uienbedrijf vastgesteld.

Defensie/RVB hebben een vooraankondiging geplaatst betreffende de aanbesteding van de kazerne (via een DBFMO-contract, in een concurrentiegericht dialoog). In maart 2015 is een eerste bijeenkomst voor marktpartijen gehouden; RVB werkt aan de formulering van het programma van eisen ten behoeve van de formele start van de procedure. Deze stond gepland voor eind augustus dit jaar. Inmiddels is duidelijk geworden dat deze datum niet gehaald wordt. De voorbereiding van de aanbesteding neemt aanzienlijk meer tijd in beslag dan oorspronkelijk gedacht.

De wijze van bouwrijp maken hangt af van het uiteindelijke stedenbouwkundige ontwerp voor het kazerneterrein. Dit is pas na aanbesteding via het DBFMO-contract bekend. Daarom is met Defensie afgesproken om het bouwrijp maken, voor wat betreft de werken en werkzaamheden in het plangebied zelf, in de vorm te gieten van een afkoopsom aan Defensie.

Met de minister van Defensie is in juni 2014 een eerste bestuursovereenkomst getekend. Deze overeenkomst is uitgewerkt in drie –op 19 juni 2015 ondertekende- overeenkomsten: de erfpachtovereenkomst, de overeenkomst inzake de afkoopsom van het bouwrijp maken en een overeenkomst over de regiobijdrage (ter hoogte van de erfpachtcanon). Eerder zijn al erfpachtovereenkomsten afgesloten met de gemeente Vlissingen en het Waterschap Scheldestromen. Over de overeenkomsten met Defensie zijn Provinciale Staten op 17 juni 2015 per brief geïnformeerd.

Op 15 september 2015 hebben Zeeland Seaports en het ministerie van Defensie een overeenkomst ondertekend voor de erfpacht van het voormalige Olauterrein. Hiermee breidt Defensie haar terrein in het havengebied met 11,4 hectare uit. Voor Defensie wordt het terrein in de Buitenhaven een belangrijke ontsluiting naar de zee.

Planning tot afronding:

Planning van de regionale werken en werkzaamheden is als volgt:

1. Vervolgonderhandelingen met Defensie over de consequenties van de resultaten van de lopende onderzoeken naar bodem, archeologie en geur: deze waren oorspronkelijk in najaar 2015 gepland, maar de onderzoeken nemen meer tijd in beslag dan gedacht, waardoor het overleg waarschijnlijk pas in 2016 opgestart kan worden.
2. Overdracht gronden aan Defensie: per 1-1-2016
3. Sloop, saneringen, aanleg ontsluiting en aansluiting op nutsvoorzieningen: 2015 en 2016

Naast de inzet op bovenstaande werken en werkzaamheden zullen Provincie en gemeente Vlissingen in de periode tot ingebruikname van de kazerne (door Defensie gepland voor eind 2019, maar deze datum zal naar verwachting verschuiven als gevolg van de vertraging bij de aanbesteding) de sociaal-economische effecten voor Zeeland trachten te bevorderen. Denk hierbij aan gerichte promotie van Zeeland richting de mariniers en waar nodig/mogelijk bieden van ondersteuning bij het vinden van huisvesting buiten de poort, voorzieningen, partnerbanen.

Risico's:

Zoals aangegeven, volgt begin 2016 nader overleg tussen partijen over de consequenties van de resultaten van de onderzoeken op gebied van bodemkwaliteit, archeologie en geur. Zoals ook is vastgelegd in de met Defensie gesloten bestuursovereenkomst van juni 2014 is het uitgangspunt met betrekking tot eventuele financiële consequenties daarvan, dat de regionale bijdrage (provincie / gemeente) aan de realisatie van de kazerne binnen het financiële kader van € 18 miljoen blijft.

De voor het project beschikbaar gestelde middelen van € 18 miljoen zijn naar verwachting toereikend voor de nu geraamde kosten. De post onvoorzien (voor eventuele tegenvallers bij de nog uit te voeren werkzaamheden, zoals sloop, onderzoek en de infrastructurele werken, en eventuele aanvullende maatregelen met betrekking tot bodem, archeologie en geur) moet worden gedekt uit de voorziene bijdragen van anderen (pachtvergoeding RVB, bijdrage vanuit het FES-project Buitenhaven, BDU). Inmiddels zijn de bijdrage vanuit de BDU en de bijdrage aangaande de pachtvergoeding verzekerd. Provincie, gemeente Vlissingen en Zeeland Seaports (ZSP) werken nauw samen, om ook de bijdrage vanuit het FES-project te verzekeren.

Een bijzonder punt van aandacht is de voorgenomen verbreding van de Oostelijke Bermweg. Deze maakt onderdeel uit van de door de Provincie toegezegde maatregelen voor het bouwrijp maken. Afgelopen voorjaar is duidelijk geworden dat de dijk langs die weg in de nabije toekomst versterkt moet worden, hetgeen gepaard gaat met een aanzienlijk ruimtebeslag. Inmiddels is een werkgroep, bestaande uit Defensie, Provincie, ZSP, het waterschap en de gemeente Vlissingen, bezig om een kostenefficiënt alternatief voor de ontsluiting van het terrein te vinden. Het alternatief moet ook zorgen voor een adequate verbinding tussen de bestaande en de nieuwe kazerne. Over de bekostiging van deze oplossing is in de overeenkomsten met Defensie afgesproken, dat de bijdrage van de Provincie maximaal het in de provinciale projectraming voor de oorspronkelijk geplande wegverbreding opgenomen bedrag bedraagt.

D. Thermphos

Project:	Sanering Thermphos
Projectdoelstelling:	Met de bijdrage van curatoren van € 35 miljoen en een additionele bijdrage van de Staat aan de Provincie van € 3 miljoen tot een zodanige sanering van het bedrijfsterrein Thermphos in Vlissingen te komen dat een toestand wordt bereikt die zo veilig mogelijk is en blijft voldoen aan de toepasselijke bestuursrechtelijke milieuvorschriften.
Portefeuillehouder:	J. de Bat
Doelstelling uit begroting:	Programma 7 Economie, met doelstelling 070101 Excellent vestigingsklimaat.
Periode uitvoering:	15 oktober 2014 – 31 mei 2016
Krediet/budget (initieel):	€ 35 miljoen (beschikbaar via curatoren), € 4 miljoen provinciale voorziening Thermphos (inclusief risico's), € 3 miljoen bijdrage Ministerie I&M voor sanering
Besteed per 31-8-2015:	ca. € 13 miljoen (vanuit beschikbaar budget curatoren € 35 miljoen) en € 1,5 miljoen vanuit voorziening en € 1 miljoen aframesing risico's.
Nog te verwachten lasten:	€ 22 miljoen en € 1,5 miljoen provinciale voorziening + € 3 miljoen I&M
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

In oktober 2014 is door de curatoren van de failliete fosforfabriek Thermphos een opdracht verleend aan een aannemingscombinatie voor het veiligstellen van het Thermphos terrein. Hiertoe is een turnkey-overeenkomst tussen curatoren en de aannemingscombinatie, Sagro en Van Mourik, gesloten.

Om te komen tot deze opdrachtverlening is een aantal overeenkomsten tussen (verschillende) partijen ondertekend. De Provincie heeft de volgende overeenkomsten ondertekend:

1. Overeenkomst tussen curatoren Thermphos, Zeeland Seaports (ZSP) en de Provincie Zeeland betreffende onder meer de sanering en opruiming van het bedrijfsterrein van Thermphos en de overdracht van rechten van erfpacht en opstal. Hierin is (kortweg) geregeld dat:
 - Overdracht erfpacht aan SPV
 - Beschikbaarstelling van € 35 miljoen uit de boedel voor de sanering, door middel van storten van dit bedrag op een escrow rekening
 - Overdracht van contractoverneming turnkey overeenkomst door SPV
2. Overeenkomst tussen ZSP en Provincie Zeeland, ter zake van de sanering van het Thermphos-terrein in Vlissingen. Hierin is (kortweg) geregeld dat:
 - ZSP een SPV opricht
 - Provincie het verschil voor haar rekening neemt als saneringsactiviteiten in totaal meer bedragen dan de beschikbare € 35 miljoen uit de boedel
 - Provincie de operationele kosten voor de SPV voor haar rekening neemt (momenteel begroot op € 3 miljoen)
3. Escrow overeenkomst tussen curatoren Thermphos, ZSP, Provincie Zeeland en De Zeeuwse Alliantie (notaris – escrow agent). Hierdoor is geregeld dat beschikbare middelen uit de boedel op escrow rekening worden gestort en is de aanwending beschreven.

Op 16 juni 2014 hebben Provinciale Staten besloten geen bedenkingen te hebben tegen de overeenkomsten zoals die toen voorlagen. Ook hebben ze geen bedenkingen geuit tegen de oprichting van een afzonderlijke sanerings-BV door ZSP en hebben ze middelen beschikbaar gesteld om de overeenkomsten uit te kunnen voeren.

Met de ondertekening van de overeenkomsten op 10 oktober 2014 en de overdracht aan de sanerings-BV (Van Citters Beheer BV) op 15 oktober is het dossier Thermphos voor de Provincie qua inzet gewijzigd. Vanaf dat moment staat de daadwerkelijke sanering centraal.

De sanering wordt niet door de Provincie, maar door de sanerings-BV (Van Citters Beheer (VCB)) begeleid. De Provincie heeft daar invloed op via het lidmaatschap van de Raad van Commissarissen van de BV (RvC). In de RvC levert de Provincie twee van de drie commissarissen. Besluitvorming vindt plaats bij volstreekte meerderheid van stemmen. Op deze wijze is gegarandeerd dat de Provincie zo nodig gebruik kan maken van haar meerderheidsbelang.

In oktober 2014 is gestart met de uitvoering van de turnkey overeenkomst door de aannemingscombinatie. De eerste maanden zijn vooral gebruikt om de organisatie neer te zetten en geschikte mensen

op de juiste plaats te krijgen. Veel energie is gestopt in het optimaliseren van de verhoudingen VCB en aannemingscombinatie en het stroomlijnen van de aanvraag werkpakketten. Voor de uitvoering van elk onderdeel van de sanering dient vooraf toestemming van VCB te worden verkregen. Zij toetsten of de voorgestelde werkwijze uitvoerbaar is en op een veilige wijze wordt uitgevoerd voor mens en omgeving.

Het traject heeft in de opstartfase vertraging opgelopen ten opzichte van de planning in de turnkey overeenkomst. Door VCB is aan de aannemingscombinatie een brief verzonden met een officiële ingebrekestelling voor deze vertraging. De aannemingscombinatie heeft een nieuwe bijgestelde planning aangeleverd. Deze is door VCB geaccepteerd. De planning voldoet aan de contractuele eis van oplevering op 9 mei 2016. Ten opzichte van de in het contract opgenomen voorstel van globale planning worden wel afwijkingen geconstateerd, maar de einddatum wordt niet overschreden.

In de turnkey overeenkomst is opgenomen dat voor de reiniging van de leidingen en de verwerking van de fosforslik twee pilots worden gestart. De pilot voor het reinigen van de leidingen is uitgevoerd door cleaning van de Fosforovengas (FOG) leiding. Hierbij is onder meer nagegaan in hoeverre een droge reinigingstechniek bruikbaar is en kan bijdragen tot het beperken van de afvalwaterstroom. Het resultaat van deze test is niet bevredigend. We hanteren daarom de gekende en beproefde natte reinigingswijze verder, aangezien deze wel het gewenste resultaat oplevert. Het cleanen van de leidingen ligt niet op het kritische pad, de vertraging heeft geen invloed op de einddatum.

Voor de verwerking van de fosforslik is een dubbele pilot voorzien, bestaande uit persen / voorbehandelen van slik en verbranden. De pilot 'persen' is afgerond en op basis van de tussentijdse resultaten blijkt dat de gekozen methodiek werkt. De aanwezige fosfor wordt uitgefilterd en het restresidu wordt gecalcineerd. De aannemingscombinatie heeft aangegeven direct een fullscale verbrandingsinstallatie te bouwen in plaats van de contractueel voorziene kleine pilot-opstelling. Deze is conform de nieuwe bijgestelde planning op 18 september 2015 operationeel en de verwerking (verbranden) zal eind maart 2016 gereed zijn. Met de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) zijn besprekingen gaande over het aanpassen/aanvragen van de benodigde vergunning voor de fullscale verbrandingsinstallatie op basis van de Kernenergiewet. De verwachting is dat op het moment dat er radioactief slik zal worden verbrand, de vergunning zal zijn aangepast c.q. verstrekt aan Van Citters Beheer. Vooraleerst zal worden gestart met het verbranden van niet radioactief slik.

Tijdens de voorbereidingsfase en de opstartfase voor de pilot en werken is gebleken dat de installaties te kampen hebben met mogelijk achterstallig onderhoud, achterstallige inspecties en verlopen keuringen. Hierbij wordt onder meer verwezen naar technische keuringen van installaties (zoals stoomwezen en liftkeuringen), asbestinventarisaties en mogelijke corrosie die opgetreden is tijdens stilstand. VCB doet het nodige om deze keuringen, inspecties en onderhoud zo snel mogelijk af te ronden in functie van de benodigde installaties voor de werken. Het kan niet worden uitgesloten dat hierbij situaties worden vastgesteld die een impact hebben op de voortgang van de werken.

Met name de asbestinventarisaties geven aanleiding tot het nemen van bijkomende maatregelen. In mei 2015 is in het ovenhuis de aanwezigheid van vrije, ongebonden witte asbest vastgesteld. Er is overleg met de arbeidsinspectie, die tot op heden goed meedenkt in oplossingen. Er is een werkplan opgesteld voor het verrichten van werkzaamheden in het Ovenhuis onder asbest regime. De inzet is hierbij om de momenteel meest belangrijke werkzaamheden uit te kunnen voeren. Verder zijn er voor het verkrijgen van een goed beeld van de aanwezige asbestsituatie ook andere gebouwen geïnventariseerd. Dat heeft geleid tot het deels of geheel afsluiten van deze gebouwen. Op basis van aanvullend onderzoek is geconcludeerd dat er diverse technische mogelijkheden zijn om in het ovenhuis binnen de projectdoelstellingen naar veiligheid en kwaliteit asbestveilig te werken. Nader onderzoek moet uitwijzen wat de eventuele gevolgen zijn voor het werk en de planning.

Verder zijn door de aannemingscombinatie tal van werkzaamheden conform het werkplan/planning uitgevoerd, zoals de afvoer van radioactieve-bronnen naar de Covra. Ook zijn voorbereidende werkzaamheden voor de sloop uitgevoerd en benodigde installaties opgebouwd.

Door de Provincie is aangegeven dat indien vertraging niet kan worden vermeden in eerste instantie zal worden geopteerd voor vertraging op onderdelen die geen relatie hebben met de noodzaak tot het instandhouden van de beheersorganisatie en brandweer, waardoor de impact op de kosten minimaal blijft. Als er toch extra kosten optreden trachten we binnen het project middelen te genereren om die

kosten op te vangen. Dus budgetneutraliteit. Extra kosten zullen dan mogelijk optreden bij de financiering van VCB, waarvoor de Provincie verantwoordelijk is.

Planning tot afronding:

Aan de hand van de nieuw planning van de aannemingscombinatie is de nieuwe opleverdatum vastgesteld op 4 mei 2016. Ten opzichte van de oorspronkelijke planning van 9 mei 2016 voldoet deze planning.

Financieel

- De zogenaamde (overige) operationele kosten van de SPV draagt de Provincie Zeeland. Deze zijn begroot op circa € 3 miljoen voor 2014 en 2015. De Provincie heeft inmiddels ingestemd met een begroting van € 3 miljoen t/m 31 mei 2016, waarin ook een post onvoorzien (=10%) is opgenomen. Tegenover de nog te maken kosten staan voor de Provincie geen directe baten. Daarom dient volgens de voorschriften, en in overleg met de accountant, de voorziening direct en volledig gevormd te worden in het jaar van bekend worden van deze te maken kosten. Door de genomen beheersmaatregelen op de risico's (onder andere de positieve uitkomst van de rechtszaken) dient de voorziening in het kader van de provinciale jaarrekening € 3 miljoen te zijn. Er is reeds € 1,5 miljoen bevoorschot, dus resteert nog een voorziening van € 1,5 miljoen.
- Daarnaast draagt de Provincie de kosten van eventueel meerwerk en meerkosten vanuit de aannemingsovereenkomst. In de aannemingsovereenkomst (= € 35 miljoen) is een post onvoorzien van € 3,5 miljoen opgenomen; bovendien zijn niet alle beheerskosten begroot (= € 1,5 miljoen). Met deze niet begrote posten en door de beoogde vormgeving van de overeenkomst met de aannemer is het maximale gedaan dit provinciale risico te minimaliseren.
- Verder is de interpretatie om de reeds beschikbaar gestelde € 1 miljoen vanuit de totaal toegezegde € 3 miljoen door het Ministerie van I&M, voor de sanering toe te voegen aan de bestaande voorziening niet juist. Dit moet vanwege het voorwaardelijke karakter een overlopende post worden.

Risico's:

De Provincie is op grond van de afgesloten overeenkomsten verantwoordelijk voor:

- de meerkosten als saneringsactiviteiten in totaal meer bedragen dan de beschikbare € 35 miljoen uit de boedel
- de kosten voor de operationele kosten voor VCB, totdat de lopende aanbesteding (turnkey overeenkomst) is afgerond
- de financiële gevolgen van eventuele bestuurdersaansprakelijkheid voor zover deze niet gedekt worden door de door ZSP afgesloten bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering, totdat de lopende aanbesteding (turnkey overeenkomst) is afgerond

Deze risico's monitoren we continu en op basis van de turnkey overeenkomst met de aannemingscombinatie is bijsturing mogelijk, mits tijdig bekend. De mogelijke meerkosten voor VCB hangen vast aan de uitvoeringstermijn van de opdracht. Zie ook hierboven.

Na afronding van de veiligstelling, is de rol van de Provincie in de VCB uitgespeeld en zijn vervolgrisico's niet voor de Provincie. Dit is zo vastgelegd in de overeenkomst tussen de Provincie en ZSP. De vervolgsanering wordt gefinancierd uit de opbrengsten van het terrein. De kans is aanwezig dat de Provincie op onderdelen toch nog voor handhaving wordt aangesproken in haar rol als bevoegd gezag. Er blijven namelijk nog zaken op het terrein over. Dat is zeker het geval als er sprake is van een beperking in de turnkey overeenkomst vanwege financiële redenen. Na afronding van de veiligstelling (mei 2016) kan dit reeds gaan spelen. Eventuele juridische trajecten zijn niet uit te sluiten.

De Provincie gaat ervan uit dat de overeenkomsten helder zijn, de situatie voldoende veilig is en dat de Provincie niet aanspreekbaar is voor het vervolg. In principe is de gevaarsvervuiling opgeruimd en is een handhavingsactie een bestuurlijk keuzemoment. Wel is er ook na fase 1 nog licht radioactief afval op het terrein aanwezig. Als hierop gehandhaafd moet worden is dit een zaak van de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS, onderdeel van het Ministerie van Economische Zaken).

Voortgangsrapportage t.b.v. PS

Op basis van de voortgangsrapportages van Van Citters Beheer zullen Provinciale Staten periodiek worden geïnformeerd over de stand van zaken van het project, de financiën en de risico's.

E. Natuurpakket Westerschelde

Programma:	Natuurpakket Westerschelde (NPW)
Programmadoelstelling:	Het realiseren van 600 ha estuariene natuur volgens het Convenant Rijk-Provincie (2005) over de uitvoering van de ontwikkelingsschets 2010. Het Natuurpakket Westerschelde omvat volgende projecten: • Hertogin Hedwigepolder (295 ha) • Uitbreiding Zwin (10 ha) • Middengebied (295 ha) Verder is ook een bedrag vrijgemaakt voor een landbouw-flankerend beleid (€ 13 miljoen).
Portefeuillehouder:	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen
Doelstelling uit begroting:	Programma 6 Natuur en landschap, met doelstelling 060104, Herstel-opgave bestaande natuurgebieden, Natuurpakket Westerschelde
Periode uitvoering:	Het Convenant tussen Rijk en Provincie loopt tot en met 2019. In de planning wordt rekening gehouden met afronding van de realisatie uiterlijk in 2019.
Krediet/budget:	Het Rijk heeft een budget ter beschikking gesteld van € 153 miljoen wat als doeluitkering is gestort op een provinciale Groenfonds-rekening en die apart verantwoord moet worden aan het Rijk.
Besteed per 01-09-2015:	€ 69,855 miljoen
Nog te verwachten lasten:	€ 83,716 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Hedwigepolder

Op 12 november 2014 zijn het rijksinpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten onherroepelijk vastgesteld. Op dit moment loopt nog de procedure voor het aanwijzingsbesluit als Natura-2000 gebied. Dit heeft geen invloed op de voortgang. Op 12 december 2014 is het Kroonbesluit van 14 november 2014 tot aanwijzing van onroerende zaken ter onteigening gepubliceerd in de Staatscourant. Na het moment van inschrijving van het onteigeningsvonnis (eigendomsoverdracht) kunnen de uitvoeringswerkzaamheden starten. De gerechtelijke fase van de onteigening kent nog een vervolgtraject bij de Rechtbank met betrekking tot de vaststelling van de definitieve schadeloosstelling. We voorzien dat de beschikbaarheid van de grond per mei 2016 waarschijnlijk niet wordt gehaald. Inmiddels zijn met op een na alle pachters overeenkomsten gesloten.

Ter voorbereiding van de uitvoering is er overleg met Vlaanderen. Zij zijn overeenkomstig het Verdrag verantwoordelijk voor de uitvoering. De Provincie Zeeland is het eerste aanspreekpunt voor de Nederlandse partners, begeleidt Vlaanderen en draagt zorg voor de overdracht naar beheerders. Uitvoering is gepland van 2016-2019. In het kader van de besteksvoorbereiding zal deze planning geactualiseerd worden. Ook is gestart met monitoring.

Op dit moment zetten we in op de afstemming van het grensoverschrijdend natuurbeheer en het creëren van meerwaarde voor de regio via een Grenspark. Voor het creëren van draagvlak en voor de uitvoering werken we samen met de EGTS Linieraad en met verschillende overheden, natuurbeheersorganisaties, gemeenten en de Haven van Antwerpen. Gezamenlijk is een projectvoorstel opgesteld voor de ontwikkeling van het Grenspark en is een subsidieaanvraag ingediend bij Interreg, een Europese subsidieregeling voor samenwerkingsprojecten.

Zwin

Op 18 maart 2015 was de zitting bij de Raad van State naar aanleiding van de beroepen die ingediend zijn tegen het rijksinpassingsplan en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten.

Op 23 september heeft de Raad van State de ingediende beroepen tegen het rijksinpassingsplan ongegrond verklaard. Het juridisch traject aan de Nederlandse zijde van de grens is daarmee afgerond, zodat de uitvoering kan worden gestart. Inmiddels is het gebied voorlopig aangewezen als Naturagebied. De grondverwerving is gerealiseerd. Er is een samenwerkingsovereenkomst met Vlaanderen en de Provincie heeft ingestemd met het bestek voor zover dat over het Nederlandse deel gaat. Het Zeeuws Landschap en het Waterschap Scheldestromen zijn als toekomstige beheerders nauw betrokken. De Provincie Zeeland is het eerste aanspreekpunt voor de Nederlandse partners, begeleidt Vlaanderen en draagt zorg voor overdracht naar beheerders. Start van de uitvoering is begin 2016 gepland en loopt door tot in 2018.

Middengebied

Voor het Middengebied heeft de Provincie een alternatieve invulling voorgesteld waarmee minister Verburg in 2008 heeft ingestemd. Het omvat de uitvoering van Waterdunen en Perkpolder waaraan vanuit het NPW een financiële bijdrage wordt geleverd. Waterdunen wordt door de provincie gecoördineerd in een aparte projectorganisatie en loopt door tot in 2016. De uitvoering van de estuariene natuur Perkpolder is belegd bij Rijkswaterstaat en wordt eind 2015 afgerond. Over deze projecten worden afzonderlijk gerapporteerd.

Voor het Middengebied zijn ook vijf buitendijkse locaties aangewezen: Baalhoek, Knuitershoek, Bath, Hoofdplaatpolder en Platen van Ossensisse. Op 11 februari 2015 heeft de Raad van State de beroepen van de Vogelbescherming tegen de NatuurBeschermingswet vergunning ongegrond verklaard. Daarmee is de weg vrij voor de aanleg van strekdammen bij Baalhoek en Knuitershoek in 2015. Bath werken we nader uit via een alternatief ontwerp. Voor de overige twee locaties is nog nader onderzoek nodig. Daarna volgt een nadere uitwerking en afgezet tegen nieuwere inzichten en optimalere oplossingen.

Planning tot afronding:

- Najaar 2015: afronding uitvoering Perkpolder
- 2016: start realisatie Zwin, Hedwige, Baalhoek en Knuitershoek, afronding uitvoering Waterdunen
- 2017: realisatie Bath
- 2018: realisatie Hoofdplaatpolder en Ossensisse
- 2019: alle deelprojecten zijn gereed en opgeleverd. Er zijn afspraken gemaakt over beheer en monitoring voor de periode na 2019.

Risico's:

Provincie Zeeland heeft de regierol in opdracht van het ministerie van Economische Zaken. De financiële risico's die niet verwijtbaar zijn, zijn voor rekening van het Rijk. In het Convenant is bepaald dat de Provincie zelf geen financiële bijdrage aan de projecten levert en dat de tegenwaarde van de grondverwervingskosten voor de Hedwige als bijdrage aan de Sloe- en Tractaatweg zal komen; met het Rijk is een garantie afgesproken van tenminste € 20 miljoen.

Jaarlijks stuurt de Provincie een verantwoording aan het ministerie van EZ, zowel financieel als beleidsmatig inclusief een accountantsrapportage. Daarnaast wordt jaarlijks de meerjarenkostenraming bijgewerkt en voorgelegd aan de Staatssecretaris. Wijzigingen met grote gevolgen stemmen we af met het Rijk.

F. Perkpolder

Project:	Perkpolder
Projectdoelstelling:	Realiseren project Perkpolder met natuurontwikkeling, een jachthaven, woningbouw, een golfbaan en recreatiewoningen
Portefeuillehouder:	J. de Bat
Doelstelling uit begroting:	Programma 4 Ruimtelijke omgeving, doelstelling 040201 gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten.
Periode uitvoering:	t/m 2023
Krediet/budget:	€ n.v.t. via deelneming Perkpolder Beheer BV
Besteed per 31-08-2015:	€ 10,129 miljoen
Nog te verwachten baten:	€ 10,129 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

De aanbesteding voor de aanleg van het buitendijkse natuurgebied, het ophogen van het veerplein en het aanpassen van het deel van de N689 binnen het plangebied is door Rijkswaterstaat (RWS), Perkpolder Beheer BV (PBBV) en de Provincie gegund aan Van Oord. De werkzaamheden zijn gestart en liggen op schema. In het conflict met de aannemer over te gebruiken materialen en de daaraan verbonden kosten is RWS in hoger beroep door de rechter in het gelijk gesteld. Door deze uitspraak zijn er geen extra kosten voor het project Perkpolder.

Voor de westelijke Perkpolder is een koop- en realisatieovereenkomst getekend met Hulst aan Zee BV (HaZ). HaZ koopt de westelijke Perkpolder en realiseert er een golfresort met 200 wooneenheden. Daarnaast realiseert HaZ een hotellocatie op het veerplein. Met HaZ werken we aan een ontwerp stedenbouwkundig plan dat ook als onderligger heeft gediend voor de herziening van het bestemmingsplan. Dit herziene bestemmingsplan is in december 2014 onherroepelijk geworden.

Ook is met HaZ een intentieovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van het gehele plangebied. HaZ is hiervoor een samenwerking aangegaan met Sobradis Invest NV en heeft te kennen gegeven nu graag het gehele plan Perkpolder (inclusief het veerplein en de jachthaven) te willen ontwikkelen.

De onteigening is zo goed als afgerond. In juli 2014 heeft de Rechtbank uitspraak gedaan over de hoogte van de schadeloosstelling. Hiertegen is de onteigende in cassatie gegaan. De uitspraak door de Hoge Raad verwachten we na de zomer 2015.

In oktober 2015 zullen Provinciale Staten door GS worden geïnformeerd over de voortgang van het project en op 18 november 2015 zal de projectdirecteur van Perkpolder BV Provinciale Staten en de Gemeenteraad van Hulst bijpraten.

Planning tot afronding:

De westelijke Perkpolder wordt gekocht en ontwikkeld door ontwikkelaar HaZ. Hiertoe is een koop-/realisatieovereenkomst gesloten. De eerste verkoop van gronden zal naar verwachting plaatsvinden in de 1^e helft van 2016, de laatste in 2020. Voor het veerplein is de planning dat de uitgifte van gronden ook start in 2016 en doorloopt tot 2023.

Risico's:

Bij het aangaan van de PPS-overeenkomst in 2008 zijn de risico's aan de orde geweest. Er is op gewezen dat de risico's in principe beperkt zijn omdat de vier (inmiddels twee) partijen ze in de PPS beheersen en delen. De risico's in Perkpolder Beheer BV (PBBV) zijn op elk moment in de ontwikkeling van een andere omvang en grootte. Vanwege de bedrijfsgegevens blijven de risicoscenario's, aangegeven in het jaarlijks door PBBV te actualiseren grondexploitatieplan, vertrouwelijk. Bij de verkoop van de westelijke Perkpolder wordt een belangrijk deel van de risico's afgedekt. HaZ ontwikkelt vanaf dat moment de hele westelijke Perkpolder in plaats van PBBV.

Voor de provincie (en gemeente) zitten de risico's in:

- Het scenario dat HaZ (financieel) niet in staat is om aan haar verplichtingen tot ontwikkeling te voldoen. Het project Perkpolder kan daardoor geen doorgang vinden en PBBV gaat failliet. Op dat moment is de Provincie samen met de gemeente Hulst verantwoordelijk voor de gemaakte kosten. Maatregelen: nieuwe exploitant zoeken, verkoop van gronden, restverlies nemen.

- Tegenvallende opbrengsten. Dit risico is meegenomen in de grondexploitatie van PBBV. Maatregelen: in de grondexploitatie is een post onvoorzien en een risicoreserve opgenomen.
- Mocht PBBV op enig moment worden beëindigd, dan zal nagedacht moeten worden wat met de gronden gedaan wordt. De hoogte van het risico is enerzijds afhankelijk van de aankoop prijs, maar zal ook afhankelijk zijn van het moment in de ontwikkeling. Tot nu toe zijn de daadwerkelijke uitgaven voor de grondverwerving circa € 10,129 miljoen. Alle andere uitgaven betrekking hebbende op het project zijn door PBBV gedaan en gefinancierd met externe middelen.
- De uitspraak van de Hoge Raad inzake de cassatie Goense kan zorgen voor hogere verwervingskosten. Gezien het advies van de Advocaat Generaal aan de Hoge Raad wordt dit risico als zeer hoog ingeschat. Deze hogere kosten zullen in eerste instantie in de GREX moeten worden opgelost en de eerste inschatting is dat dit ook mogelijk is.

Afwikkeling uittreding private partijen:

Tot en met 31-12-2012 had de grondexploitatie maatschappij vier deelnemers. De publieke partijen AM en Bouwfonds zijn per deze datum uit de grondexploitatie maatschappij gestapt en hiervoor is een uittredingsovereenkomst opgesteld. De grondexploitatie maatschappij heeft tot en met 31-12-2012 kosten gemaakt. Bij het uittreden van de publieke partijen zijn afspraken vastgelegd over de verdeling van de tot dan toe gemaakte kosten over de vier partijen.

Naast het bouwen van huizen in het westelijke deel van Perkpolder wordt het oude veerplein ontwikkeld (huizen, hotel) en een jachthaven aangelegd. Over de ontwikkeling van het oude veerplein en de jachthaven is een intentieovereenkomst gesloten met een ontwikkelaar. Als de jachthaven en/of het veerplein niet tot ontwikkeling komen worden de gemaakte kosten niet terugverdiend door de huidige partners (gemeente Hulst en Provincie).

In de overeenkomst met AM en Bouwfonds is vastgelegd dat zij ieder 25% van de kosten per 31-12-2012 voor hun rekening nemen. Mocht Perkpolder failliet gaan dan betalen zij ieder 25% (€ 1 miljoen), van de stand van het onderhanden werk per 31-12-2012. Mocht er een exploitant gevonden worden voor het gehele project dan hebben beide partijen de mogelijkheid om voor het afgesproken bedrag woningen af te nemen.

Garantstelling:

Provincie Zeeland staat samen met de gemeente Hulst garant voor de door Perkpolder Beheer BV bij de huisbankier aangevane lening/ kredietfaciliteit. Provincie Zeeland staat garant voor een totaal bedrag van maximaal € 15,66 miljoen. De gemeente Hulst staat voor € 3,92 miljoen garant. In totaal staan beide aandeelhouders richting de huisbankier garant voor een bedrag van € 19,58 miljoen.

Op basis van de nadere afspraken zoals die gemaakt zijn in de samenwerkingsovereenkomst (SOK, vastgesteld in de AvA van 27 november 2013) staan de gemeente Hulst en Provincie Zeeland beide voor 50% garant voor PBBV.

Indien de Rabobank gebruik maakt van zijn garantie dan dient Provincie Zeeland € 15,66 miljoen te betalen aan de Rabobank en de gemeente Hulst € 3,92 miljoen. De Provincie staat op basis van de SOK echter garant voor € 9,79 miljoen (50% van € 19,58 miljoen). Provincie Zeeland kan dan een bedrag van € 15,66 miljoen -/- € 9,79 miljoen = € 5,87 miljoen in rekening brengen bij de gemeente Hulst. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat dit scenario uitgaat van de maximaal mogelijke lening van zo'n € 14,5 miljoen. De huidige Grondexploitatie gaat uit van een piek die ligt rond de € 8,5 miljoen.

G. Kanaalkruising Sluiskil

Project:	Sluiskiltunnel (KKS)
Projectdoelstelling:	Het realiseren van een boortunnel onder het kanaal Gent-Terneuzen met toeleidende wegen inclusief de aansluiting hiervan op het bestaande wegennet.
Portefeuillehouder:	A.J. van der Maas
Doelstelling uit begroting:	Programma 8, Mobiliteit, doelstelling 080101 Een optimaal bereikbaar wegennetwerk.
Periode uitvoering:	Project is opgeleverd op 22 mei 2015 Onderhoudstermijn loopt t/m 2 jaar na oplevering. (Overleg over verlenging t/m jaar 10 loopt nog)
Krediet/budget:	€ 295,6 miljoen (provinciaal aandeel € 112,3 miljoen vastgesteld door PS op 5 november 2010)
Besteed per 30-06-2015:	€ 276,5 miljoen
Nog te verwachten lasten:	€ 4,5 miljoen (nog openstaande verplichtingen)
Resteert:	€ 1,9 miljoen (waarvan € 1,2 miljoen post onvoorzien)

Voortgang tot heden:

Het project is ruim vijf weken eerder dan gepland afgerond. Vanaf 23 mei 2015 is de tunnel open voor het verkeer.

Planning tot administratief/ financiële afronding:

De B.V. KKS zal de Provincie nog een voorstel doen met betrekking tot het verlengen (t/m jaar 10) van het onderhoudscontract. Over de inhoud hiervan dient door GS nog een besluit te worden genomen. De B.V. KKS heeft hierover inmiddels principeovereenstemming bereikt met de aannemer.

Na openstelling van de tunnel voor het verkeer dient het project nog administratief / financieel te worden afgerond. Dat betekent onder andere de financiële afrekening met de aannemer maar ook de verrekening van de kosten met het ministerie van Infrastructuur en Milieu die de helft van de kosten van het project voor haar rekening neemt. Ook dient de praktische afhandeling nog plaats te vinden. Denk daarbij aan de overdracht van het archief en het opheffen van de B.V. KKS eind 2015.

Risico's:

Voor de aanleg van de Sluiskiltunnel is een budget beschikbaar gesteld van € 295,6 miljoen. De B.V. KKS werkt met een geïndexeerd werkbudget (reële GWW-index). Op 31 december 2014 was dit opgelopen tot € 307,8 miljoen inclusief een post onvoorzien van ruim € 30 miljoen. Gelet op de voortgang van het project en de mogelijke risico's gedurende het verdere verloop van het project heeft de B.V. KKS per 1 januari 2015 het benodigd geïndexeerde projectbudget verlaagd tot € 283 miljoen inclusief een post onvoorzien van € 6,6 miljoen. Daar is op dit moment nog € 1,2 miljoen van over. Medio 2015 was de verwachting van de B.V. KKS dat het uiteindelijk benodigde budget € 281,5 miljoen zou bedragen. Laatste cijfers wijzen uit dat het eindresultaat mogelijk zelfs nog positiever uitpakt en richting € 280 miljoen gaat. Als dat laatste ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd dan is er op grond van het eerder genoemde geïndexeerd werkbudget bij afronding van het project een positief resultaat van circa € 27,8 miljoen. Het provinciaal deel daarvan bedraagt de helft, zijnde € 13,9 miljoen. Op grond van gemaakte afspraken is de andere helft voor het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Wanneer wordt uitgegaan van het budget dat PS hebben gesteld (niet geïndexeerd) zal het genoemde overschot iets meer dan de helft zijn van dat bedrag.

NB. Provinciale Staten hebben in hun vergadering van 3 juli 2015 besloten om een deel van het overschot van het project Sluiskiltunnel in te zetten als dekking voor het tekort op het project N62 Sloeweg. Het gaat daarbij om een bedrag van € 10,825 miljoen.

H. Waterdunen

Project:	Waterdunen
Projectdoelstelling:	Door de combinatie van kustversterking, (recreatie)natuurontwikkeling en verblijfsrecreatie ontstaat een voor recreanten uiterst aantrekkelijk gebied, dat zal leiden tot een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio. Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorrengebied, draagt Waterdunen bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde. Waterdunen biedt tegelijkertijd een oplossing voor de kustveiligheid.
Portefeuillehouder:	B.J. de Reu
Doelstelling uit begroting:	Programma 4 Ruimtelijke omgeving, met doelstelling 040101 Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten
Periode uitvoering:	nu nog ca. 1,5 jaar werken aan de concrete aanleg; daarna nog 5-10 jaar evaluatie, monitoring en afhandeling eventuele claims
Krediet/budget:	Het totaalbudget voor Waterdunen bedraagt ca. € 86 miljoen. Daarvan is € 7,8 miljoen provinciaal geld en € 16,2 miljoen aan gede-centraliseerd rijksbudget vanuit de Nota Ruimte. Het exploitatiesaldo op Netto Contante Waarde bedraagt € 26.020,-
Besteed per 1-09-2015:	€ 55,5 miljoen
Nog te verwachten lasten:	€ 30,5 miljoen
Resteert:	€ 0

Voortgang tot heden:

Waterdunen is een ruim 350 ha grote gebiedsontwikkeling in West Zeeuws-Vlaanderen, ten westen van Breskens. Het project combineert kustversterking met hoogwaardige verblijfsrecreatie en natuur- en landschapontwikkeling. Het is daarmee te beschouwen als een voorbeeld van de Deltawerken 2.0. Waterdunen is eind 2012 door het college van Gedeputeerde Staten als zogenaamd landmarkproject van LAND IN ZEE! aangemerkt. Waterdunen kan gezien worden als een aansprekend voorbeeld van een project, waarin de kernwaarden van de Provincie tot uitdrukking komen: concreet, inspirerend, kleurrijk, eerlijke samenwerking, dienstverlenend, ambitieus, dynamisch en zelfverzekerd. Waterdunen wordt een bijzonder en aantrekkelijk gebied, zowel voor de echte natuurkenners en vogelaars als voor bewoners en verblijfsrecreanten. Dit zal leiden tot een aanzienlijke sociaaleconomische impuls voor de (krimp)regio. Met de getijdennatuur, een groot slikken- en schorrengebied, draagt Waterdunen daarnaast bij aan het met België afgesproken natuurherstel van de Westerschelde.

De provinciale betrokkenheid bij het project Waterdunen dateert van eind 2004, toen Waterdunen is aangehaakt bij de lopende projecten Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) West Zeeuws-Vlaanderen en Zwakke schakels (ZS). In het verlengde van de trekkende rol van de provincie bij de GGA en ZS heeft de Provincie vanaf eind 2004 de regie over Waterdunen op zich genomen. De Provincie heeft de planvorming gecoördineerd, de financiële uitvoerbaarheid van het project geregeld, de partijen (waterschap, gemeente, Het Zeeuwse Landschap en Molecaten) bij elkaar gebracht en gehouden. Eind 2008 kwamen daar ook direct uitvoerende taken bij op het gebied van de planologische inpassing en de grondverwerving.

Eind 2010 is het provinciale inpassingsplan voor Waterdunen vastgesteld. Dit plan is onherroepelijk geworden met de uitspraak van de Raad van State van 15-2-2012. Op basis van het inpassingsplan is vanaf begin 2011 het onteigeningstraject ingezet, dat uiteindelijk geleid heeft tot het vonnis van de rechtbank dd. 28 januari 2015. Tegen dit vonnis heeft de Provincie cassatie ingesteld. De cassatieprocedure loopt nog.

Eind 2012/begin 2013 is na jarenlange voorbereiding de daadwerkelijke aanleg van Waterdunen gestart, met de getijdenduiker, het randbestek en de kustversterking. Kleine planaanpassingen tijdens de bestek uitwerkingen hebben geleid tot een eerste herziening van het inpassingsplan (vastgesteld op 13 december 2013).

Aanleg van de getijdenduiker en de kustversterking ligt bij het waterschap. Voor de getijdenduiker doet het waterschap dat als gedelegeerd opdrachtgever namens GS. Binnen het kustversterkingsbestek van het waterschap wordt een belangrijk deel van het grondwerk voor Waterdunen uitgevoerd. De uitgegraven grond wordt benut voor de dijkversterking en duinaanleg. Provincie is opdrachtgever voor de nieuwe

infrastructurele aanpassingen in het kader van het randbestek. Deze werken zijn inmiddels afgerond. Eind 2014 is het gehele gebied met uitzondering van de bestaande wegen vrijgegeven van munitie. Ook het eerste deel van de werken aan het recreatiecasco, de gronden die aan Molecaten worden doorgeleverd, is gereed. Het voor de afdekking van enkele eilanden en het recreatiecasco benodigde zand is geleverd en in depot gezet. De werken met betrekking tot de afronding van het eerste deel van het recreatiecasco (zand afdekking) zijn inmiddels gegund en ook daadwerkelijk gestart.

Momenteel werken we aan de vervolgbestekken inzake (onder andere) de inlaatkreek en kade, uitstroming buitendijks bij het Killetje, het verwijderen van de bestaande wegen en afgesloten kabels c.q. leidingen en verbinding krekken, de aanleg van de nieuwe fietsverbinding, aanleg van de recreatieve voorzieningen in Waterdunen en de verbreding van de Puijendijk. Op 16 juni 2015 is hierover een informatiebijeenkomst in het projectkantoor op het Veerplein in Breskens gehouden.

Planning tot afronding:

- Medio 2015: oplevering (onder voorwaarden) van de getijdenduiker
- Eind 2015: oplevering kustversterking (door waterschap)
- Eind 2016: oplevering recreatiecasco en natuurgebied en overdracht aan respectievelijk Molecaten en HZL

Risico's:

We hebben in het voorjaar van 2015 de geactualiseerde GREX-Waterdunen vastgesteld. Per brief van 14-4-2015 zijn uw Staten hierover geïnformeerd. Een nieuwe actualisatieronde wordt in oktober 2015 voorzien.

September 2010 is tussen Molecaten en de Provincie een overeenkomst gesloten over de grondoverdracht door Provincie aan Molecaten voor een koopsom van € 10,8 miljoen, exclusief BTW, inclusief exploitatiebijdrage. Bij brief van 3 november 2014, ingekomen op 5 november, heeft Molecaten aangegeven dat de financiering voor het plan Molecaten niet onmogelijk, maar wel moeizaam is. Om die reden vraagt Molecaten toestemming om op een andere wijze dan in de overeenkomst bepaald tot realisatie van de beoogde verblijfsrecreatie te kunnen komen. Op basis van een extern juridisch advies is Molecaten meegedeeld dat GS op grond van de thans ter beschikking staande gegevens de gevraagde toestemming (nog) niet kunnen verlenen. Op basis van het extern advies en met inschakeling van betreffende expert vindt momenteel nader overleg met Molecaten plaats. Binnen het budget van Waterdunen houden we al in enige mate rekening met dit risico, het is namelijk opgenomen in de risicotabel die deel uitmaakt van de GREX Waterdunen. Met betrekking tot dit risico is ook een risicokaart opgesteld.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarrekening 2014 is voor Waterdunen een risico opgenomen voor een most likely bedrag van circa € 2,7 miljoen in verband met een eventuele nabetalingsplicht aan afgaande grondeigenaren. In het onteigeningsvonnis van 28 januari 2015 is de prijs vanwege een niet-agrarische verwachtingswaarde bepaald op € 10/m². Op grond van de nabetalingsbepaling in de overeenkomsten met andere grondeigenaren is alleen nabetaling aan de orde als sprake is van agrarische grond zonder een niet-agrarische verwachtingswaarde. Hierdoor is het risico op verplichte nabetaling nihil en komt de risicokaart te vervallen.

De risicokaart over de bodembescherming in het Killetje is inmiddels vervallen. De kosten hiervoor (en de bijdragen van het waterschap en het Hoogwaterbeschermingsprogramma) zijn in de GREX-2015 verwerkt.

Bijlage 2:

Wijziging Verordening Provinciale opcenten Provincie Zeeland

Besluit van Provinciale Staten van 6 november 2015 tot wijziging van de Verordening Provinciale opcenten Provincie Zeeland (provinciaal blad nr. XX van 2015).

Provinciale Staten van de Provincie Zeeland;

gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 september 2015;

overwegende dat het wenselijk is om het tarief van de provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting te verhogen;

gelet op de artikelen 220, 220a, 222, 222a en 232g van de Provinciewet;

besluiten:

de Verordening op de heffing van Opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting, vastgesteld bij hun besluit van 11 november 2011 (provinciaal blad nr. 45 van 2011), als volgt te wijzigen:

I.

Artikel 1 komt als volgt te luiden:

Artikel 1

Ten behoeve van de Provincie Zeeland worden jaarlijks 82,3 opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting geheven.

II.

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2016.

Aldus vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 6 november 2015.

Provinciale Staten voornoemd,

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter ,

dhr. drs. P. Joosse, statengriffier.

Bijlage 3 en 4: Begrotingswijzigingen

Bijgevoegd zijn de memorie van toelichting op de 9^e begrotingswijziging 2015 en de memorie van toelichting op de 1^e begrotingswijziging 2016. In deze begrotingswijzigingen zijn de financiële gevolgen van de Zomernota verwerkt voor onze provinciale begroting. Naast de wijzigingen volgend uit deze Zomernota zijn gelijktijdig ook de volgende budgettair neutrale wijzigingen verwerkt:

- Programma 3: subsidie voor het Programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)
- Programma 4: verschuiving van budget omgevingsplan
- Programma 6: actualisatie naar aanleiding van de Meerjarenkostenraming Natuurpakket Westerschelde (NPW) 2015
- Programma 8: actualisatie naar aanleiding van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019
- Programma 8: verwerking van de decentralisatie van de specifieke Brede Doeluitkering (BDU) infra per 1 januari 2016.

Memorie van toelichting

Behorende bij de 9e wijziging van de begroting 2015

Plaats 9e wijziging in cyclus planning & control:

In deze 9e begrotingswijzigingen zijn de wijzigingen verwerkt die betrekking hebben op de besluitvorming van de zomernota. Daarnaast zijn nog zijn diverse budgettair neutrale begrotingswijzigingen opgenomen. Dit betreft met name mutaties op de verwerking van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst. Tevens is in deze begrotingswijziging de actualisatie van het bestedingsplan Natuurpakket Westerschelde 2015 en verder doorgevoerd.

Autorisatieniveau:

Uitgangspunt is dat PS een kaderstellende en autoriserende rol hebben. Met ingang van de Begroting 2015 worden mutaties tussen de programmaonderdelen (doelstellingen) binnen een programma ter autorisatie voorgelegd in de programmabegroting en in de begrotingswijzigingen aan de Staten. Deze memorie van toelichting toont dan ook de wijzigingen per doelstelling, zowel lasten als baten (conform uw besluit 14006408 d.d. 6 juni 2014).

Conform de afspraken uit het verleden worden individuele wijzigingen (zowel lasten als baten) kleiner dan € 25.000 niet separaat toegelicht in de begrotingswijzigingen, maar worden ze opgenomen onder wijzigingen < € 25.000.

Programma's**1 Bestuur**

010101 Een goed, betrouwbaar en duaal provinciaal bestuur

- Diverse wijzigingen < € 25.000,--

Totaal programma 1 Bestuur

Lasten	Baten
€ 2.900-	€ -
€ 2.900-	€ -

3 Milieu

030101 Naleefgedrag en hinder

- Betreft de geraamde lasten en baten als gevolg van de ontvangst van een subsidie voor het Programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV).

Totaal programma 3 Milieu

Lasten	Baten
€ 293.800	€ 293.800
€ 293.800	€ 293.800

4 Ruimtelijke omgeving

040101 Duurzame ruimtelijke-economische ontwikkeling

- Het betreft hier een overboeking van de geraamde lasten met betrekking tot het omgevingsplan van doelstelling "Duurzame ruimtelijk-economische ontwikkeling" naar de doelstelling "Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten".
- Zomernota, onderdeel afwegingen zomernota, vrijval POP-2 middelen kavelruilen

040201 Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten

Het betreft hier een overboeking van de geraamde lasten met betrekking tot het omgevingsplan van doelstelling "Duurzame ruimtelijk-economische ontwikkeling" naar de doelstelling "Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten".

Totaal programma 4 Ruimtelijke omgeving

Lasten	Baten
€ 189.300-	€ -
€ -	€ 890.000
€ -	€ 890.000

6 Natuur en landschap

060101 Ontwikkeling natuur

- Zomernota, onderdeel afwegingen, oeverversterking cofinanciering POP-3

060104 Herstelopgave bestaande natuurgebieden

- De actualisatie van de meerjaren kostenraming Natuur Pakket Westerschelde (NPW) vanuit de overlopende passiva (OP), zijnde de baten van de doeluitkering NPW, heeft tot gevolg dat de lasten budgettair neutraal worden aangepast.

Totaal programma 6 Natuur en landschap

Lasten	Baten
€ 270.000-	€ -
€ 8.332.101-	€ 8.332.101-
€ 8.602.101-	€ 8.332.101-

7 Economie

070101 Excellent economisch vestigingsklimaat

- Onderdeel incidentele doelstellingen: Campus Zeeland

Totaal programma economie

Lasten	Baten
€ 500.000	€ -
€ 500.000	€ -

	Lasten	Baten
<u>8 Mobiliteit</u>		
080101 Optimaal bereikbaar wegennetwerk		
- Betreft de wijziging van geraamde lasten en baten als gevolg van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst.	€ 2.676.000-	€ 2.926.000-
080102 Vraaggericht openbaar vervoer		
- Onderdeel incidentele doelstellingen: Knelpunten openbaar vervoer.	€ 400.000	€ -
080104 Minder verkeersslachtoffers		
- Betreft de wijziging van geraamde lasten en baten als gevolg van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst.	€ 597.000	€ 847.000
080201 Beheer en onderhoud van het (vaar)wegennet		
- Zomernota onderdeel autonome financiële mutaties: Afrekening BBL	€ -	€ 201.000
<u>Totaal programma 8 Mobiliteit</u>	€ 1.679.000-	€ 1.878.000-
<u>Totaal programma's</u>	€ 9.490.201-	€ 9.026.301-
<u>Mutatie reserves</u>		
Bestemmingsreserve incidentele doelstellingen:		
- Zomernota, onderdeel vorming bestemmingsreserve incidentele doelstellingen	€ 7.630.000	€ 900.000
Bestemmingsreserve KKS-WST:		
- Zomernota, onderdeel vorming bestemmingsreserve incidentele doelstellingen. Vervallen toevoeging reserve KKS-WST	€ 2.000.000-	€ -
Bestemmingsreserve meerjarige projecten		
- Zomernota, onderdeel vorming bestemmingsreserve meerjarige projecten	€ 30.203.000	€ 7.013.000
Algemene reserve		
- Zomernota, vorming bestemmingsreserve meerjarige projecten	€ 9.083.000-	€ 14.107.000
- Zomernota, onderdeel afwegingen	€ 1.087.000	€ -
- Zomernota, onderdeel autonome financiële mutaties	€ -	€ 1.629.256
- Zomernota, onderdeel vorming bestemmingsreserve incidentele doelstellingen		€ 5.630.000
<u>Totaal Mutatie reserves</u>	€ 27.837.000	€ 29.279.256
<u>Budgettaire ruimte</u>		
- Zomernota, verwerking van alle mutaties vanuit de zomernota	€ 1.800.256	€ -
<u>Totaal budgettaire ruimte</u>	€ 1.800.256	€ -
<u>Ondersteuning:</u>		
Ondersteuning betreft de materiële lasten van de ondersteunende afdelingen binnen het werkveld Services. Samen met de personele lasten van deze afdelingen worden deze budgettair neutraal verdeeld over de 8 programma's.		
960104 Financiën		
- Zomernota, onderdeel autonome financiële mutaties, inhuur Emendo	€ 30.000	€ -
960105 Facilitaire zaken		
- Diverse wijzigingen < € 25.000,--	€ 2.900	€ -
960108 Informatieverzorging en documentatie		
- Zomernota onderdeel afwegingen, wegwerken archiefachterstanden	€ 73.000	€ -
<u>Totaal ondersteuning</u>	€ 105.900	€ -

Doelstellingen per programma**01 Bestuur****010101 Een goed, betrouwbaar en duaal provinciaal bestuur**

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 1.627.850

Lasten € -2.900

Baten € 0

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 1.624.950

010102 Versterken bestaand netwerk:

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 790.805

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 790.805

010103 Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 420.700

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 420.700

010104 Verbetering (integrale) veiligheid in Zeeland

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 156.900

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 156.900

019999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 4.930.000

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 4.930.000

02 Cultuur & Samenleving**020101 Culturele basisinfrastructuur in Zeeland**

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 521.826

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 521.826

020102 Cultuur erfgoed

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 7.698.541

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 7.698.541

020104 Cultuureducatie

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 286.000

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 286.000

020105 kunsten, inclusief grote culturele evenementen & festivals

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 1.809.300

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 1.809.300

020201 Woonomgeving

Saldo doelstelling na 8e wijziging € 100.000

Saldo doelstelling na 9e wijziging € 100.000

020202 bereikbare en onderscheidende voorzieningen	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 8.189.213
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 8.189.213

020203 De zelfstandige Zeeuw	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 525.588
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 525.588

029999 Ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 3.700.700
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 3.700.700

03 Milieu

030101 Naleefgedrag en hinder	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 4.723.400
Lasten	€ 293.800
Baten	€ -293.800
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 4.723.400

030102 duurzame bodem	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.965.339
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.965.339

039999 Ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.022.400
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.022.400

04 Ruimtelijke omgeving

040101 Duurzame ruimtelijke-economische ontwikkeling	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 9.346.043
Lasten	€ -189.300
Baten	€ -890.000
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 8.266.743

040201 Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 5.878.288
Lasten	€ 189.300
Baten	€ 0
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 6.067.588

049999 Ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 3.707.500
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 3.707.500

05 Water

050101 Voldoen aan waterkwaliteits- en waterkwantiteitsnormen

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 781.169
Lasten	€ 0
Baten	€ 0
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 781.169

050102 Bescherming tegen overstromingen

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 128.150
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 128.150

059999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 3.243.800
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 3.243.800

06 Natuur en landschap

060101 Ontwikkeling natuur

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.617.914
Lasten	€ -270.000
Baten	€ 0
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.347.914

060102 Beheer natuurgebieden

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 11.267.925
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 11.267.925

060103 Bescherming natuurgebieden

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 69.300
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 69.300

060104 Herstelopgave bestaande natuurgebieden

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 3.763.576
Lasten	€ -8.332.101
Baten	€ 8.332.101
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 3.763.576

060105 Verbreding natuur (toegankelijkheid)

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.142.017
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.142.017

069999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 7.695.000
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 7.695.000

07 Economie

070101 Excellent economisch vestigingsklimaat

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 5.119.058
Lasten	€ 500.000
Baten	€ 0
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 5.619.058

070102 Logistiek en procesindustrie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 2.297.900
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 2.297.900

070103 Landbouw en visserij	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 764.500
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 764.500

070104 Vrijetijdseconomie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.957.150
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.957.150

079999 Ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 5.462.300
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 5.462.300

08 Mobiliteit

080101 Optimaal bereikbaar wegennetwerk	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 12.122.033
Lasten	€ -2.676.000
Baten	€ 2.926.000
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 12.372.033

080102 Vraaggericht openbaar vervoer	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 1.444.000
Lasten	€ 400.000
Baten	€ 0
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 1.844.000

080103 Vergroten aandeel goederenvervoer per spoor, water en buis	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 208.200
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 208.200

080104 Minder verkeersslachtoffers	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 496.392
Lasten	€ 597.000
Baten	€ -847.000
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 246.392

080201 Beheer en onderhoud van het (vaar)wegennet	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 11.001.100
Lasten	€ 0
Baten	€ -201.000
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 10.800.100

089999 Ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 14.560.436
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 14.560.436

Algemene dekkingsmiddelen onvoorzien en reserves

90 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

900101 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -36.300.000
------------------------------------	---------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -36.300.000
------------------------------------	---------------

900102 Provinciefonds

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -71.093.194
------------------------------------	---------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -71.093.194
------------------------------------	---------------

900103 Dividend

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -17.280.652
------------------------------------	---------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -17.280.652
------------------------------------	---------------

900104 Saldo van de financieringsfunctie

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 2.401.301
------------------------------------	-------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 2.401.301
------------------------------------	-------------

900106 Onvoorzien inclusief stelposten

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -993.001
------------------------------------	------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -993.001
------------------------------------	------------

98 Mutatie Reserves

Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -17.476.511
------------------------------------	---------------

Lasten	€ 27.837.000
--------	--------------

Baten	€ -29.279.256
-------	---------------

Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -18.918.767
------------------------------------	---------------

Recapitulatie

Saldo programma's na 9e wijziging	€ 142.078.413
Saldo Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien na 9e wijziging	€ -123.265.546
Mutaties ondersteuning en salarissen na 9e wijziging	€ 150.900
Geraamd totaal saldo van baten en lasten na 9e wijziging	€ 18.918.767
Saldo reserves na 8e wijziging	€ -17.476.511
Mutaties reserves 9e wijziging	€ -1.442.256
Geraamde resultaat na 9e wijziging	0

Ondersteuning

960101 personeelszorg	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 2.647.050
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 2.647.050
960102 organisatie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 183.550
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 183.550
960103 ict	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 2.136.790
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 2.136.790
960104 financiën	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 681.700
Lasten	€ 30.000
Baten	
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 711.700
960105 facilitaire zaken	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 681.700
Lasten	€ 2.900
Baten	
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 711.700
960106 juridische ondersteuning	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 60.500
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 60.500
960107 communicatie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 85.600
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 85.600
960108 informatieverzorging en documentatie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 460.200
Lasten	€ 73.000
Baten	
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 533.200
960109 informatieverzorging en documentatie	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ 16.173.131
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ 16.173.131
969999 doorbelasting ambtelijke inzet en overhead	
Saldo doelstelling na 8e wijziging	€ -24.920.936
Saldo doelstelling na 9e wijziging	€ -24.920.936

Memorie van toelichting
Behorende bij de 1e wijziging van de begroting 2016

Plaats 1e wijziging in cyclus planning & control:

In deze 1e begrotingswijziging zijn de wijzigingen verwerkt die betrekking hebben op de besluitvorming van de zomernota. Daarnaast zijn nog zijn diverse budgettair neutrale begrotingswijzigingen opgenomen. Dit betreft met name mutaties op de verwerking van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst. Tevens is in deze begrotingswijziging de actualisatie van het bestedingsplan Natuurpakket Westerschelde 2015 en verder doorgevoerd.

Autorisatieniveau:

Uitgangspunt is dat PS een kaderstellende en autoriserende rol hebben. Met ingang van de Begroting 2015 worden mutaties tussen de programmaonderdelen (doelstellingen) binnen een programma ter autorisatie voorgelegd in de programmabegroting en in de begrotingswijzigingen aan de Staten. Deze memorie van toelichting toont dan ook de wijzigingen per doelstelling, zowel lasten als baten (conform uw besluit 14006408 d.d. 6 juni 2014).

Conform de afspraken uit het verleden worden individuele wijzigingen (zowel lasten als baten) kleiner dan € 25.000 niet separaat toegelicht in de begrotingswijzigingen, maar worden ze opgenomen onder wijzigingen < € 25.000.

Programma's

1 Bestuur

010101 Een goed, betrouwbaar en duaal provinciaal bestuur

- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Initiatieven Provinciale Staten

Totaal programma 1 Bestuur

Lasten	Baten
€ 100.000	€ -
€ 100.000	€ -

2 Cultuur en samenleving

020101 Culturele basisinfrastructuur in Zeeland

- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Thema Cultuur en Samenleving

Totaal programma 2 Cultuur en samenleving

Lasten	Baten
€ 1.000.000	€ -
€ 1.000.000	€ -

3 Milieu

030101 Naleefgedrag en hinder

- Zomernota, autonome financiële mutaties: Deelnemersbijdrage Gemeenschappelijke Regeling RUD

Totaal programma 3 Milieu

Lasten	Baten
€ 52.000	€ -
€ 52.000	€ -

4 Ruimtelijke omgeving

040101 Duurzame ruimtelijke-economische ontwikkeling

- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Thema Cultuur en Samenleving
- Zomernota, afwegingen: Kavelruilbureau

Totaal programma 4 Ruimtelijke omgeving

Lasten	Baten
€ 1.000.000	€ -
€ 750.312	€ -
€ 1.750.312	€ -

6 Natuur en landschap

060101 Ontwikkeling natuur

- Zomernota, afwegingen: Overheveling Cofinanciering POP-3

060104 Herstelopgave bestaande natuurgebieden

- De actualisatie van de meerjaren kostenraming Natuur Pakket Westerschelde (NPW) vanuit de overlopende passiva (OP), zijnde de baten van de doeluitkering NPW, heeft tot gevolg dat de lasten budgettair neutraal worden aangepast.

Totaal programma 6 Natuur en landschap

Lasten	Baten
€ 270.000	€ -
€ 5.028.687	€ 5.028.687
€ 5.298.687	€ 5.028.687

7 Economie

070101 Excellent economisch vestigingsklimaat

- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Campus Zeeland
- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Hotspot Breskens
- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Thema Economie
- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Cofinanciering Europese projecten

Totaal programma 7 Economie

Lasten	Baten
€ 1.000.000	€ -
€ 1.000.000	€ -
€ 4.330.000	€ -
€ 1.000.000	€ -
€ 7.330.000	€ -

	Lasten	Baten
8 Mobiliteit		
080101 Optimaal bereikbaar wegennetwerk		
- De specifieke Brede Doel Uitkering (= BDU) is vervallen per 1 januari 2016. De geraamde lasten en baten zijn derhalve weggeraamd op de betreffende begrotingsposten.	€ 1.132.000-	€ 310.900
- Betreft de wijziging van geraamde lasten en baten als gevolg van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst.	€ 2.370.500	€ 2.370.500
	€ 1.238.500	€ 2.681.400
080102 Vraaggericht openbaar vervoer		
- Zomernota, ambities coalitieakkoord: Thema Cultuur en Samenleving	€ 800.000	€ -
- De specifieke Brede Doel Uitkering (= BDU) is vervallen per 1 januari 2016. De geraamde baten zijn derhalve weggeraamd op de betreffende begrotingsposten.	€ -	€ 1.442.900-
	€ 800.000	€ 1.442.900-
080104 Minder verkeersslachtoffers		
- Betreft de wijziging van geraamde lasten en baten als gevolg van wijzigingen in planning en budgetten van het Meerjarenprogramma Infrastructuur Zeeland (MIZ) 2015-2019 en het nemen van het projectbesluit voor de aanleggen van de rotonde bij Absdale en parallelweg Absdale-Hulst.	€ 950.000	€ 950.000
080201 Beheer en onderhoud van het (vaar) wegennet		
- Zomernota, autonome financiële mutaties: Aanschaf vastgoedsysteem	€ 54.000	€ -
Totaal programma 8 Mobiliteit	€ 3.042.500	€ 2.188.500
Totaal programma's	€ 18.573.499	€ 7.217.187
Algemene dekkingsmiddelen, onvoorzien en reserves		
Opcenten motorrijtuigenbelasting:		
- Zomernota, onderdeel effecten coalitie akkoord: verhoging MRB met 4 opcenten per 2016	€ -	€ 1.840.000
Onvoorzien inclusief stelposten:		
- Zomernota, onderdeel effecten coalitie akkoord: taakstelling 2e budgetronde 2015	€ 1.000.000-	€ -
	€ 1.000.000-	€ 1.840.000
Mutatie reserves		
Bestemmingsreserve incidentele doelstellingen:		
- Zomernota, onderdeel ambities coalitieakkoord	€ 4.840.000	€ 10.230.000
Bestemmingsreserve KKS-WST:		
- Zomernota, onderdeel effecten coalitie akkoord: vervallen toevoeging reserve KKS-WST	€ 2.000.000-	€ -
Bestemmingsreserve ILG:		
- Zomernota, onderdeel afwegingen: onttrekking bestemmingsreserve ILG ten behoeve van kavelruil zomernota	€ -	€ 492.312
Bestemmingsreserve meerjarige projecten		
- Zomernota, onderdeel bestemmingsreserve meerjarige projecten	€ 685.000	€ 16.638.000
Algemene reserve		
- Zomernota, onderdeel bestemmingsreserve meerjarige projecten	€ 685.000-	€ 16.638.000-
- Zomernota, onderdeel afwegingen	€ -	€ 753.000
- Zomernota, onderdeel autonome financiële mutaties	€ 1.630.012	€ -
Totaal Mutatie reserves	€ 4.470.012	€ 11.475.312
Budgettaire ruimte		
- Zomernota, verwerking van alle mutaties vanuit de zomernota	€ 1.831.012-	€ -
Totaal budgettaire ruimte	€ 1.831.012-	€ -

Ondersteuning:

Ondersteuning betreft de materiële lasten van de ondersteunende afdelingen binnen het werkveld Services. Samen met de personele lasten van deze afdelingen worden deze budgettair neutraal verdeeld over de 8 programma's.

960104 Financiën

- Zomernota, onderdeel autonome financiële mutaties, inhuur Emendo	€	95.000	€	-
--	---	--------	---	---

960108 Informatieverzorging en documentatie

- Zomernota onderdeel afwegingen, wegwerken archiefachterstanden	€	225.000	€	-
--	---	---------	---	---

Totaal ondersteuning

€	320.000	€	-
---	---------	---	---

Doelstellingen per programma

01 Bestuur

010101 Een goed, betrouwbaar en duaal provinciaal bestuur

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.442.850	€ 1.372.250	€ 1.442.850	€ 1.555.050
Lasten	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.542.850	€ 1.472.250	€ 1.542.850	€ 1.655.050

010102 Versterken bestaand netwerk:

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 778.205	€ 778.205	€ 778.205	€ 778.205
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 778.205	€ 778.205	€ 778.205	€ 778.205

010103 Het versterken van grensoverschrijdende samenwerking

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 115.700	€ 60.300	€ 310.300	€ 60.300
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 115.700	€ 60.300	€ 310.300	€ 60.300

010104 Verbetering (integrale) veiligheid in Zeeland

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 146.800	€ 96.800	€ 96.800	€ 96.700
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 146.800	€ 96.800	€ 96.800	€ 96.700

019999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 4.728.800	€ 4.693.000	€ 4.702.700	€ 4.714.300
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 4.728.800	€ 4.693.000	€ 4.702.700	€ 4.714.300

02 Cultuur & Samenleving

020101 Culturele basisinfrastructuur in Zeeland

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 3.047.883	€ 653.833	€ 653.833	€ 653.833
Lasten	€ 1.000.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 4.047.883	€ 653.833	€ 653.833	€ 653.833

020102 Cultuur erfgoed

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 6.078.944	€ 6.065.694	€ 6.065.694	€ 6.065.694
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 6.078.944	€ 6.065.694	€ 6.065.694	€ 6.065.694

020103 Bibliotheekwerk

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

020104 Cultuureducatie

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

020105 kunsten, inclusief grote culturele evenementen & festivals

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 156.391	€ 156.391	€ 156.391	€ 156.391
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 156.391	€ 156.391	€ 156.391	€ 156.391

020201 Woonomgeving

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000

020202 bereikbare en onderscheidende voorzieningen

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 7.164.741	€ 6.903.461	€ 6.903.461	€ 6.823.461
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 7.164.741	€ 6.903.461	€ 6.903.461	€ 6.823.461

020203 De zelfstandige Zeeuw

1e wijziging programmabegroting provincie 2016	2016	2017	2018	2019
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 428.262	€ 428.262	€ 428.262	€ 428.262
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 428.262	€ 428.262	€ 428.262	€ 428.262
029999 Ambtelijke inzet en overhead				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 3.549.600	€ 3.522.800	€ 3.530.300	€ 3.538.700
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 3.549.600	€ 3.522.800	€ 3.530.300	€ 3.538.700
03 Milieu				
030101 Naleefgedrag en hinder				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 4.805.600	€ 4.825.600	€ 4.825.600	€ 4.387.600
Lasten	€ 52.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 4.857.600	€ 4.825.600	€ 4.825.600	€ 4.387.600
030102 duurzame bodem				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.712.028	€ 1.712.028	€ 1.707.028	€ 1.704.778
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.712.028	€ 1.712.028	€ 1.707.028	€ 1.704.778
039999 Ambtelijke inzet en overhead				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 980.700	€ 973.300	€ 975.300	€ 977.700
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 980.700	€ 973.300	€ 975.300	€ 977.700
04 Ruimtelijke omgeving				
040101 Duurzame ruimtelijke-economische ontwikkeling				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 5.684.920	€ 4.921.635	€ 7.027.635	€ 2.003.535
Lasten	€ 1.750.312	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 7.435.232	€ 4.921.635	€ 7.027.635	€ 2.003.535
040201 Gebiedsontwikkeling door uitvoering programma's en projecten				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 13.086.708	€ 748.436	€ 622.177	€ 622.177
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 13.086.708	€ 748.436	€ 622.177	€ 622.177
049999 Ambtelijke inzet en overhead				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 3.556.100	€ 3.529.200	€ 3.536.500	€ 3.545.200
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 3.556.100	€ 3.529.200	€ 3.536.500	€ 3.545.200
05 Water				
050101 Voldoen aan waterkwaliteits- en waterkwantiteitsnormen				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 78.600	€ 3.768.600	€ 2.568.600	€ 40.500
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 78.600	€ 3.768.600	€ 2.568.600	€ 40.500
050102 Bescherming tegen overstromingen				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 34.900	€ 42.650	€ 42.650	€ 4.500
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 34.900	€ 42.650	€ 42.650	€ 4.500
059999 Ambtelijke inzet en overhead				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 3.111.300	€ 3.087.800	€ 3.094.200	€ 3.101.800
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 3.111.300	€ 3.087.800	€ 3.094.200	€ 3.101.800
06 Natuur en landschap				
060101 Ontwikkeling natuur				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 8.803.078	€ 8.805.328	€ 5.505.328	€ 5.515.728
Lasten	€ 270.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 9.073.078	€ 8.805.328	€ 5.505.328	€ 5.515.728
060102 Beheer natuurgebieden				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 8.687.036	€ 8.609.536	€ 8.609.536	€ 8.609.536

	2016	2017	2018	2019
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 8.687.036	€ 8.609.536	€ 8.609.536	€ 8.609.536

060103 Bescherming natuurgebieden

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 74.300	€ 74.300	€ 74.300	€ 74.300
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 74.300	€ 74.300	€ 74.300	€ 74.300

060104 Herstelopgave bestaande natuurgebieden

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 2.773.000	€ 2.773.000	€ 2.773.000	€ 2.773.000
Lasten	€ 5.028.687	€ 10.989.399	€ 13.763.808	€ 11.957.337
Baten	-€ 5.028.687	-€ 10.989.399	-€ 13.763.808	-€ 11.957.337
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 2.773.000	€ 2.773.000	€ 2.773.000	€ 2.773.000

060105 Verbreding natuur (toegankelijkheid)

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 707.670	€ 695.390	€ 695.390	€ 695.390
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 707.670	€ 695.390	€ 695.390	€ 695.390

069999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 7.380.700	€ 7.325.200	€ 7.340.300	€ 7.358.200
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 7.380.700	€ 7.325.200	€ 7.340.300	€ 7.358.200

07 Economie**070101 Excellent economisch vestigingsklimaat**

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 5.081.644	€ 4.285.977	€ 2.029.889	€ 2.730.477
Lasten	€ 7.330.000	€ 0	€ 0	€ 250.000
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 12.411.644	€ 4.285.977	€ 2.029.889	€ 2.980.477

070102 Logistiek en procesindustrie

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.506.011	€ 100.000	€ 100.000	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.506.011	€ 100.000	€ 100.000	€ 0

070103 Landbouw en visserij

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 104.900	€ 24.300	€ 24.300	€ 24.300
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 104.900	€ 24.300	€ 24.300	€ 24.300

070104 Vrijetijdseconomie

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 618.700	€ 618.700	€ 618.700	€ 539.000
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 618.700	€ 618.700	€ 618.700	€ 539.000

079999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 5.239.300	€ 5.199.800	€ 5.210.600	€ 5.223.200
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 5.239.300	€ 5.199.800	€ 5.210.600	€ 5.223.200

08 Mobiliteit**080101 Optimaal bereikbaar wegennetwerk**

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 22.307.946	€ 16.503.991	€ 21.267.110	€ 14.685.044
Lasten	€ 1.238.500	€ 2.118.000	-€ 1.132.000	-€ 1.132.000
Baten	-€ 2.681.400	-€ 3.560.900	-€ 310.900	-€ 310.900
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 20.865.046	€ 15.061.091	€ 19.824.210	€ 13.242.144

080102 Vraaggericht openbaar vervoer

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 20.196.700	€ 20.406.300	€ 20.199.300	€ 20.317.500
Lasten	€ 800.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 1.442.900	€ 1.442.900	€ 1.442.900	€ 1.442.900
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 22.439.600	€ 21.849.200	€ 21.642.200	€ 21.760.400

080103 Vergroten aandeel goederenvervoer per spoor, water en buis

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

080104 Minder verkeersslachtoffers

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 2.799.000	€ 2.799.000	€ 2.799.000	€ 2.799.000
Lasten	€ 950.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	-€ 950.000	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 2.799.000	€ 2.799.000	€ 2.799.000	€ 2.799.000

080201 Beheer en onderhoud van het (vaar)wegennet

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 9.911.800	€ 11.101.500	€ 11.293.000	€ 15.343.900
Lasten	€ 54.000	€ 13.000	€ 13.000	€ 13.000
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 9.965.800	€ 11.114.500	€ 11.306.000	€ 15.356.900

089999 Ambtelijke inzet en overhead

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 13.973.775	€ 13.868.475	€ 13.897.075	€ 13.945.875
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 13.973.775	€ 13.868.475	€ 13.897.075	€ 13.945.875

Algemene dekkingsmiddelen onvoorzien en reserves

90 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

900101 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Saldo doelstelling oorspronkelijk	-€ 36.300.000	-€ 36.300.000	-€ 36.300.000	-€ 36.300.000
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	-€ 1.840.000	-€ 1.840.000	-€ 1.840.000	-€ 1.840.000
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€ 38.140.000	-€ 38.140.000	-€ 38.140.000	-€ 38.140.000

900102 Provinciefonds

Saldo doelstelling oorspronkelijk	-€ 102.263.811	-€ 102.152.188	-€ 98.589.446	-€ 99.023.114
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€ 102.263.811	-€ 102.152.188	-€ 98.589.446	-€ 99.023.114

900103 Dividend

Saldo doelstelling oorspronkelijk	-€ 8.681.000	-€ 9.973.000	-€ 9.512.000	-€ 11.633.000
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€ 8.681.000	-€ 9.973.000	-€ 9.512.000	-€ 11.633.000

900104 Saldo van de financieringsfunctie

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 3.214.107	€ 3.546.840	€ 3.426.714	€ 3.392.294
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 3.214.107	€ 3.546.840	€ 3.426.714	€ 3.392.294

900106 Onvoorzien inclusief stelposten

Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 681.300	€ 440.400	€ 267.900	€ 137.400
Lasten	-€ 1.000.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€ 318.700	€ 440.400	€ 267.900	€ 137.400

98 Mutatie Reserves

Saldo doelstelling oorspronkelijk	-€29.436.200	-€9.214.863	-€13.548.690	-€7.542.100
Lasten	€4.470.012	-€141.231	€237.208	-€2.000.000
Baten	-€11.475.312	-€100.000	-€100.000	-€350.000
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€36.441.500	-€9.456.094	-€13.411.482	-€9.892.100

Recapitulatie

Saldo programma's na 1e wijziging	€ 182.310.904	€ 151.744.042	€ 152.118.314	€ 142.356.136
Saldo Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien na 1e wijziging	-€ 146.189.404	-€ 146.277.948	-€ 142.546.832	-€ 145.266.420
Mutaties ondersteuning en salarissen na 1e wijziging	€ 320.000	€ 150.000	€ 0	€ 0
Geraamd totaal saldo van baten en lasten na 1e wijziging	€ 36.441.500	€ 5.616.094	€ 9.571.482	-€ 2.910.284
Saldo reserves oorspronkelijk	-€ 29.436.200	-€ 9.214.863	-€ 13.548.690	-€ 7.542.100
Mutaties reseves 1e wijziging	-€ 7.005.300	-€ 241.231	€ 137.208	-€ 2.350.000
Geraamde resultaat na 1e wijziging	€ 0	-€ 3.840.000	-€ 3.840.000	-€ 12.802.384

Ondersteuning

960101 personeelszorg				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.576.800	€ 1.631.800	€ 1.588.800	€ 1.562.800
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.576.800	€ 1.631.800	€ 1.588.800	€ 1.562.800
960102 organisatie				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 43.600	€ 43.600	€ 43.600	€ 43.600
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 43.600	€ 43.600	€ 43.600	€ 43.600
960103 ict				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.740.890	€ 1.756.690	€ 1.819.890	€ 1.974.990
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.740.890	€ 1.756.690	€ 1.819.890	€ 1.974.990
960104 financiën				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 288.900	€ 299.400	€ 273.400	€ 273.400
Lasten	€ 95.000	€ 150.000	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 383.900	€ 449.400	€ 273.400	€ 273.400
960105 facilitaire zaken				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 2.374.050	€ 2.374.050	€ 2.374.050	€ 2.341.550
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 2.374.050	€ 2.374.050	€ 2.374.050	€ 2.341.550
960106 juridische ondersteuning				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500	€ 60.500
960107 communicatie				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 96.400	€ 96.400	€ 96.400	€ 96.400
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 96.400	€ 96.400	€ 96.400	€ 96.400
960108 Informatieverzorging en documentatie				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 1.160.200	€ 785.200	€ 785.200	€ 785.200
Lasten	€ 225.000	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 1.385.200	€ 785.200	€ 785.200	€ 785.200
960109 Ambtelijke inzet				
Saldo doelstelling oorspronkelijk	€ 15.728.835	€ 15.716.735	€ 15.758.035	€ 15.767.735
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	€ 15.728.835	€ 15.716.735	€ 15.758.035	€ 15.767.735
969999 doorbelasting ambtelijke inzet en overhead				

1e wijziging programmabegroting
provincie 2016

2016

2017

2018

2019

Saldo doelstelling oorspronkelijk	-€ 23.070.175	-€ 22.764.375	-€ 22.799.875	-€ 22.906.175
Lasten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Baten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Saldo doelstelling na 1e wijziging	-€ 23.070.175	-€ 22.764.375	-€ 22.799.875	-€ 22.906.175